POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 1

POSEL
zpod Žalého

Číslo 1 Ročník XXIX/2019 Cena 10 Kč

ZPRAVODAJ OBCE BENECKO, PRAMENY OBECNÍ KRONIKY

podatelna@obecbenecko.cz

www.obecbenecko.cz

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 1

Obsah

Slovo starosty 3
Slovo místostarosty 3
Zápis z 1. veřejného zasedání OZ 5
Zápis z 2. veřejného zasedání OZ 12
Společenská kronika 18
Zpráva o činnosti výjezdové jednotky SDH 19
Hasiči Horní Štěpanice 21
Hasiči Dolní Štěpanice 24
O pohár benecké školy 25
Hradní deník paní Ruprechty 26
Ohlédnutí za Vánocemi 29
Zdobení adventních věnců 29
Závody HSK na Benecku 30
Vánoční ohlédnutí 31
Tři bratři Machové 32
Historie poutí, smysl, účel a vyhlídky 34
Deklarace lidských práv 39
Na lyže 41
Utajená krása kamenů 43

Obrázek na titulní straně: Udílení hlavní ceny závodu o Benecký pohár Václavu Holubcovi

POSEL ZPOD ŽALÉHO
Vydává Obecní úřad Benecko, redakční rada: Rada obce Benecko.
Registr. číslo MK ČR E 12668. Podávání novinových zásilek povoleno ObSP Pardubice č. j. P/1–8190/91 ze dne 27. ledna 1991.
Za věcný a názorový obsah textů odpovídají jejich autoři.
Uzávěrka dne 8. 2. 2018. Náklad 300 ks.
Výroba: *Gentiana* Jilemnice

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 3

Vážení čtenáři Posla,
máme za sebou polovinu letošní zimy, která je opět po několika letech zase taková normální, jak má být. Úklid sněhu nám dal chvílemi trochu víc zabrat a nepříjemné byly počátkem ledna i výpadky dodávek elektřiny, ale jinak se to snad vše daří zvládat. Všechny místní komunikace, na kterých se provádí zimní údržba, se dařilo udržet každý den sjízdné. Zatímco jinde vyhlašovali kalamitní stavy, zasedaly krizové štáby a uzavíraly se úseky silnic, my jsme ještě stihli naší technikou pomáhat udržovat sjízdnou i krajskou silnici v naší obci. Pravda, občas někdo zareptá, že nemá hned ráno vymetenou a posypanou cestu, ale to už k zimě patří. Zpravidla nereptají ti místní, ale ti, jak my říkáme z kraje, kteří si tady pořídili nějaké nemovitosti a pak jsou překvapeni, že mají ráno před okny závěje. Zkrátka hledají romantiku hor a přitom požadují servis velkoměsta.

V poslední době se množí požadavky vlastníků některých pozemků na potvrzení o nevyužitelnosti těchto pozemků. Chodí na obec a chtějí potvrzení, že jejich pozemky nelze nijak využívat, že jsou tedy vlastně k ničemu. Proč se jich tedy nezbaví, když jim jsou k ničemu? Klidně je mohou darovat třeba obci. V podstatě se jedná o to, aby jim obec napsala potvrzení pro finanční úřad, aby nemuseli platit daň z nemovitostí. Pokud se jedná o pozemek, který opravdu nemůže přinášet vlastníkovi žádný užitek, potom jim takové potvrzení napíšeme (vždy se jdu na konkrétní pozemek podívat do terénu). Když je však pozemek porostlý stromy, jejichž dřevo by vydalo jako palivo na několik topných sezon, nelze přece napsat, že pozemek je k ničemu. Je to postup, na kterém jsme se již před lety dohodli s finančním úřadem, totiž pravdivě popsat skutečný stav a jinak to ani nejde. Je pravda, že občas to někoho velmi rozhněvá, že jsme mu neumožnili snížení daně z nemovitosti o několik málo korun ročně.

Díky úřednickým průtahům se nepodařilo v loňském roce udělat nový most v Prakovicích. Vznesli jsme požadavek, aby tedy při pozdější realizaci stavby byl na místo instalován most provizorní na dobu stavby nového. Abychom nemuseli další rok jezdit do Jilemnice přes Vrchlabí. Tomuto požadavku kraj vyhověl a v současné době se zpracovává projekt na dočasné přemostění. Díky tomu se stavba prodraží o několik milionů. Je to škoda, myslím si, že při troše vstřícnosti a osobní odvahy některých úředníků něco rychle rozhodnout, mohl být most hotov pod jednou uzavírkou a objížďkou minulý rok. A ušetřilo by to spoustu peněz.

Silnice v Mrklově. Vydání stavebního povolení na opravu této silnice se trochu opožďuje. Řeší se tam ještě několik dotčených pozemků. Někteří vlastníci, podotýkám, že se nejedná o naše místní občany, mají

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 4

dost nepřiměřené požadavky. Posunem hranic v katastru při digitalizaci mapových podkladů došlo k velkým zmatkům, čehož využívají různí pozemkoví spekulanti, aby ze situace vytěžili co nejvíce pro sebe. Na co všechno se naráží u různých spekulativních nabývání pozemků na základě podivných restitucí, to by vydalo na samostatný článek. Ale to se netýká jenom Mrklova, to je problém celé obce, celého státu.

Přeji všem klidný zbytek zimní sezony.

Ing. Jaroslav Mejsnar, starosta

Vážení občané,

rád bych Vás touto cestou informoval o dotaci, kterou nám poskytl Liberecký kraj, pro výjezdovou jednotku našich hasičů. V roce 2018 jsme podali žádost o dotaci na nákup – doplnění osobních ochranných prostředků požární ochrany. Jednalo se o zásahové přilby se svítilnami a ochrannými kuklami, zásahové boty, zásahové rukavice a zásahový komplet, vše po čtyřech kusech. Krajské zastupitelstvo nám výše uvedený projekt schválilo. Takže celková částka, kterou bylo nutno vynaložit za nezbytné ochranné prostředky a věcné prostředky PO pro výjezdovou jednotku, se rovnala částce 66 360 Kč. Z toho naše obec zaplatila 39 816 Kč a Liberecký kraj nám poskytl dotaci ve výši 26 544 Kč. V příštím roce bychom taktéž rádi využili dotace, kterou vyhlašuje Liberecký kraj, neboť je stále co doplňovat a vylepšovat. Dotační program bude vyhlášen pravděpodobně první čtvrtletí roku 2019, ve kterém budou vybrány jednotlivé dotační podskupiny. O dalších aktivitách a dotacích Vás budu i nadále informovat prostřednictvím našeho „POSLA“.

Všechny čtenáře zdraví

Zdeněk Jebavý, místostarosta

MÍSTNÍ POPLATEK ZA PSA NA ROK 2019

200 Kč je splatný do 31. 3. 2019.
Uhradit lze na OÚ Benecko nebo převodem na účet po vyžádání variabilního symbolu.

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka

Zápis z 1. veřejného zasedání ZO Benecko

konaného dne 28. 11. 2018 v zasedací místnosti Obecního úřadu Benecko od 17:00 hodin.

1. veřejné zasedání zastupitelstva obce v novém volebním období zahájil pan starosta v 17:06 hodin. Přivítal přítomné hosty zasedání a zastupitele, kterých bylo přítomno 15. Oznámil termín příštího zasedání obecního zastupitelstva 19. 12. 2018, které se bude konat tradičně v Horních Štěpanicích. Dále vyzval zastupitele, aby se seznámili s jednacím řádem zastupitelstva. Pokud budou mít připomínky k jednacímu řádu, bude se o nich jednat.

1) Schválení
   a) programu zasedání,
   b) ověřovatelů zápisu: Ing. D. Hásková a J. Gerstner,
   c) zapisovatelky: Ivana Koudelková.
   Návrh usnesení:
   Zastupitelstvo schvaluje a) navržený program zasedání, b) ověřovatele zápisu: Ing. D. Hásková a J. Gerstner, c) zapisovatelku I. Koudelkovou.
   Výsledek hlasování: *Pro 15. Proti 0. Zdržel se 0.*
   Usnesení č. 1a), 1b) a 1c) schváleno.

2) Schválení zápisu z 25. OZ ze dne 26. 9. 2018 a ustavujícího zasedání OZ ze dne 31. 10. 2018.
   a) ***Návrh usnesení:***
   Zastupitelstvo schvaluje zápis z 25. veřejného zasedání OZ Benecko, které se konalo dne 26. 9. 2018.
   Výsledek hlasování: *Pro 15. Proti 0. Zdržel se 0.*
   Usnesení č. 2a) schváleno.
   b) ***Návrh usnesení:***
   Zastupitelstvo schvaluje zápis z ustavujícího zasedání OZ Benecko, které se konalo dne 31. 10. 2018.
   Výsledek hlasování: *Pro 15. Proti 0. Zdržel se 0.*
   Usnesení č. 2b) schváleno.

3) Schválení rozhodování OR ze dne 16. 10. a 12. 11. 2018.
   Návrh usnesení:
   Zastupitelstvo schvaluje rozhodování OR ze dne 16. 10. a 12. 11. 2018.
   Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 1 (Ing. D. Hásková).*
   Usnesení č. 3) schváleno.

4) Schválení smlouvy o smlouvě budoucí na věcné břemeno (sítě ČEZ) a souhlasu se stavbou a vstupem na pozemek (položení kabelu NN). Jedná se o uložení kabelu NN do obecního pozemku p. p. č. 1681/1 v k. ú. Mrklov a zároveň souhlas se stavbou a vstupem na pozemek.

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka

a) Návrh usnesení:
Souhlas s podpisem smlouvy o smlouvě budoucí na věcné břemeno položení kabelu NN do pozemku p. p. č. 1681/1 v k. ú. Mrklov.
Výsledek hlasování: *Pro 15. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 4 a) schváleno.
b) Návrh usnesení:
Souhlas se stavbou a vstupem na pozemek p. p. č. 1681/1 v k. ú. Mrklov.
Výsledek hlasování: *Pro 15. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 4 b) schváleno.

5) Schválení žádosti o dotaci na cesty. Státní fond životního prostředí vypsal nové dotační tituly na dotace pro obce ležící na území národních parků.
a) Požádali bychom o dotaci na opravu části cesty na Dolním Benecku p. p. č. 875/3 v k. ú. Benecko v úseku od čp. 68 k čp. 19. M. Janatová – při opravě ponechat maximální šíři cesty.
Návrh usnesení:
Souhlas s podáním žádosti o dotaci na část cesty na Dolním Benecku p. p. č. 875/3 v k. ú. Benecko na SFŽP.
Výsledek hlasování: *Pro 15. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 5 a) schváleno.
b) Možnost dotací z programu obnovy a rozvoje venkova – prověříme, zda půjde využít na budovu DPS, požární nádrž – Horní Štěpanice. Starosta připraví na prosincové OZ.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

6) Schválení zástupce obce ve Vodohospodářském sdružení Turnov. V minulém volebním období zastupoval starosta.
Návrh usnesení:
Souhlas se starostou jako zástupcem za obec Benecko ve VHS Turnov.
Výsledek hlasování: *Pro 15. Proti 0.*
Zdržel se 0. Usnesení č. 6 schváleno.

7) Schválení zástupce do Sdružení cestovního ruchu. V minulém volebním období zastupovala obec M. Janatová.
Návrh usnesení:
Souhlas s M. Janatovou jako zástupcem za obec Benecko ve Sdružení cestovního ruchu.
Výsledek hlasování: *Pro 15. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 7) schváleno.

8) Účetní a rozpočtové záležitosti.

8a) Návrh rozpočtu na rok 2019 prošel obecní radou ke schválení. Schvalovat se bude na prosincovém zastupitelstvu. Finanční výbor se sejde

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka

během 14 dnů. Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

8b) PLNĚNÍ ROZPOČTU K 31. 10. 2018

	Schválený rozp.	Rozp. změna	Skutečnost	% RS	% RU
DAŇOVÉ PŘÍJMY	16 000 000	16 000 000	15 507 701, 58	96, 92	96, 92
NEDAŇOVÉ PŘÍJMY	12 000 000	10 753 891	4 148 726, 22	34, 57	38, 58
KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY		390 000	327 530		83, 98
PŘIJATÉ TRANSFERY		856 109	819 909		95, 77
PŘÍJMY CELKEMY	28 000 000	28 000 000	20 803 866, 80	74, 30	74, 30
BĚŽNÉ VÝDAJE	22 390 000	22 210 000	16 655 189, 59	74, 39	74, 99
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	4 610 000	4 790 000	4 261 331	92, 44	88, 96
VÝDAJE CELKEM	27 000 000	27 000 000	20 916 520, 59	77, 47	77, 47

Zastupitelstvo bere plnění rozpočtu k 31. 10. 2018 na vědomí.

8c) Změna rozpočtu č. 5/2018 – rozpočtové opatření č. 5
Příjmy: 4116 Ostatní neinv. přijaté transfery (dotace pro školy) /+/ 594 451 Kč, 2412 Splátky od podnik. subjektů /-/ 594 415 Kč
Výdaje: 3113 Základní školy (dotace pro školy /+/ 594 451 Kč, 2212 Silnice /-/ 594 415 Kč. Výdaje: Přesuny mezi paragrafy a položkami: paragraf: 2212, 3631, 3639, 3722, 4351, 5512, 6112, 6171, 6409.
Změnou č. 5 rozpočtové opatření č. 5 nebudou navýšeny příjmy ani výdaje rozpočtu obce. Příjmy celkem: 28 000 000 Kč. Výdaje celkem 27 000 000 Kč
Návrh usnesení:
Zastupitelstvo schvaluje rozpočtovou změnu č. 5/2018 – rozpočtové opatření č. 5.
Výsledek hlasování: *Pro 15. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 8 c) schváleno.

9) Inventarizace majetku obce a Střediska služeb Benecko. Inventarizace majetku rok 2018. Plán inventur 2018.
Příkaz starosty k povedení inventarizace majetku k 31. 12. 2018. Fyzické inventury majetku a inventarizace ostatního majetku obce budou provedeny od 29. 11. do 31. 12. 2018. Dokladová inventarizace bude provedena v lednu 2019. Příloha plánu inventur: Inventární soupisy, pravidla pro postup při provedení inventarizace. Ústřední inventarizační komise pro rok 2018: rada obce. Předsedové dílčích inventarizačních komisí pro rok 2018: SDH Benecko – Zdeněk Jebavý, SDH Dolní Štěpanice – Pavel Šochovský, SDH Horní Štěpanice – Marek Hendrych, Knihovna Dolní Štěpanice a knihovna na obecním úřadě – Martin Pohořalý, DPS Mrklov – Jan Gerstner, Středisko služeb a bufet Liška – Monika Janatová, obecní úřad, ostatní majetek obce, majetek pořízený od 1. 11. Do

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka

31. 12. 2018, hotovost, ceniny, materiál, ostatní majetek – Kamil Tomáš, dokladová inventarizace Ing. Jaroslav Mejsnar.
Návrh usnesení:
Zastupitelstvo obce schvaluje plán inventur na rok 2018 a předsedy dílčích inventarizačních komisí a ústřední inventarizační komisí.
Výsledek hlasování: *Pro 15. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 9) schváleno.

10) Jmenování pověřeného zastupitele pro pořízení změny územního plánu. V současné době probíhá Změna č. 1 ÚP Benecko, kde byl schválen starosta jako pověřený zastupitel pro pořízení této změny.
Návrh usnesení:
Souhlas se starostou jako pověřeným zastupitelem pro pořízení změny územního plánu.
Výsledek hlasování: *Pro 15. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 10) schváleno.

11) Volba členů kontrolního výboru. Předseda výboru A. Hanušová navrhla na členy paní Leonu Mohrovou a Mgr. Radku Braunovou.
Návrh usnesení:
Souhlas se členy kontrolního výboru paní Leonou Mohrovou a Mgr. Radkou Braunovou.
Výsledek hlasování: *Pro 15. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 11) schváleno.

12) Volba členů finančního výboru. Předseda výboru D. Hásková navrhla na členy paní Moniku Erlebachovou a pana Tomáše Petráka.
Návrh usnesení:
Souhlas se členy finančního výboru paní Monikou Erlebachovou a panem Tomášem Petrákem.
Výsledek hlasování: *Pro 15. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 12) schváleno.

13) Stanovení odměn místostarosty, členů rady, členů zastupitelstva, předsedů výborů a členů výborů.

a) místostarosta
Návrh usnesení:
Souhlas s odměnou 14 tis. měsíčně pro místostarostu od 1. 12. 2018.
Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 1 (Jebavý).*
Usnesení č. 13 a) schváleno.

b) členové rady
Návrh usnesení:
Souhlas s odměnou 2 tis. měsíčně pro členy rady od 1. 12. 2018.

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka

Usnesení č. 13 b) schváleno.

c) Zastupitelé
Návrh usnesení:
Souhlas nevyplácet zastupitelům měsíční odměny, možnost mimořádných odměn.
Výsledek hlasování: *Pro 15. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 13 c) schváleno.

d) předseda výboru
Návrh usnesení:
Souhlas s odměnou pro předsedy výborů 1 tis. měsíčně od 1. 12. 2018.
Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 0. Zdržel se 2 (Hanušová, Hásková).*
Usnesení č. 13 d) schváleno.

e) členové výborů.
Návrh – budeme řešit na příštím OZ.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

14) Stanovení odměny pro Jednotku požární ochrany obce. Starosta seznámil přítomné se záměrem odměňovat členy výjezdové jednotky a jejich velitele podle účasti na výjezdech a podle odvedené práce na údržbě vozidel. P. Wiesner – k zásahu se někdy vyjíždí vlastním autem, budou se nějak řešit cestovní náhrady? Budou propláceny, konkrétní částky stanoví obecní rada.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

15) Schválení příspěvku na stravné pro uvolněné zastupitele.
Návrh usnesení:
Souhlas s příspěvkem na stravné pro uvolněné zastupitele za stejných podmínek jako zaměstnanci obce.
Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 1 (Mejsnar).*
Usnesení č. 15) schváleno.

16) Stanovení finanční částky na cestovní náhrady. Obec nemá služební vozidlo. Starosta pobírá paušální částku 6 500 Kč na cestovní náhrady (pohonné hmoty, náhrada za použití vozidla, diety, parkovné, náklady na ubytování, pojistné). Přibývá stále více služebních cest.
Návrh usnesení:
Souhlas s navýšením finanční částky o 1 500 Kč měsíčně od 1. 12. 2018 na cestovní náhrady.
Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 1 (Mejsnar).*
Usnesení č. 16 schváleno.

17) Projednání možných změn v likvidaci odpadů v obci. Starosta seznámil přítomné s novým nařízením o bio odpadu od 1. 4. 2019 a předal slovo

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 10

místostarostovi, který odpady v obci spravuje. Místostarosta seznámil přítomné se systémem nakládání s odpady v obci, s cenou známek a pytlů, možností místního poplatku a částkou, kterou obec na likvidaci odpadů každý rok doplácí. Kompletní informace o způsobu likvace odpadů v obci i možnosti zlepšení, bude připravena do místního zpravodaje a bude předmětem další diskuse.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

18) Informace o činnosti Střediska služeb Benecko. Starosta seznámil přítomné, zejména nové zastupitele, o založení Střediska služeb Benecko a stručně s jeho činností od založení do současnosti. Mimo jiné popsal převzetí areálu od minulého provozovatele, budování zasněžování, lanové dráhy, soudní spor s vlastníkem pozemku atd. Dále zmínil příjmy a výdaje Střediska služeb včetně nákladů na mzdy, elektřinu, pohonné hmoty, obnovu strojového parku, nájmu za pozemky atd. Finančnímu a kontrolnímu výboru obce je umožněno kontrolování čehokoli z činnosti a účetnictví Střediska služeb.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

19) Projednání obsazení funkce jednatele Střediska služeb Benecko. Jednatelé jsou tři. Vedoucí lanové dráhy musí být jednatelem společnosti, to vyplývá ze zákona. Dalšími jednateli jsou starosta a vedoucí dílen. Starosta oznámil, že se rozhodl vzdát se funkce jednatele k 31. 12. 2018. Nadále je možno mít ve společnosti jen dva jednatele s tím, že tito jednatelé by řídili provoz společnosti. Nové projekty, dodavatelské smlouvy, případné úvěry, nájemní smlouvy by byly nadále administrovány na obci. Další možností je zvolit třetího jednatele a veškerou tuto agendu převést na něho. Případně nějaké další řešení. O funkci jednatele se zajímali D. Brožek a K. Tomáš. O slovo se přihlásil D. Brožek – přiklonil se k variantě se dvěma jednateli s tím, že zařizování některých záležitostí Střediska služeb mohou být řešeny dodavatelsky. Sám tyto služby, pokud bude zájem a potřeba, nabídl. Dále se slova ujal K. Tomáš – který se přiklonil k návrhu D. Brožka. Z diskuze vyplynulo, že se zastupitele přiklánějí k variantě dvou jednatelů. Během příštího roku se bude řešit změna pozici jednatele vedoucího lanové dráhy a pokud bude třeba udělat nějaké další změny nebo úpravy, provede se to pod jedno.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

20) Různé.

20a) D. Brožek představil projekt na rozšíření Lufťákovy stezky o 4 stanoviště a nový projekt Lesní stezky 11 stanovišť. Sdružení cestovního ruchu na Benecku bude na oba projekty podávat žádost o dotaci a potřebuje souhlas obce s umístěním herních prvků na obecních pozem-

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 11

cích. Na zimu se prvky budou ukládat stejně jako Lufťákova stezka.
Návrh usnesení:
Souhlas s umístěním herních stanovišť na pozemcích obce Benecko.
Výsledek hlasování: *Pro 15. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 20a) schváleno.

20b) Způsob řešení zanedbaných pozemků soukromých vlastníků v obci. Starosta seznámil přítomné s možnostmi.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

20c) Odstoupení velitele JPO Filipa Urbance.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

20d) Žádost o posunutí doby nočního klidu z 22:00 na 24:00 hodinu v letních měsících na konkrétní akce. Bude řešeno na příštím OZ.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

20e) Byla podána žádost o povolení Závodů do vrchu Prakovice–Benecko termín 31. 8.–1. 9. 2019. Tento termín je nevhodný, lépe o týden později. M. Wohanka představil průběh závodů. Nebudou na plnou uzavírku, vždy jen po 30 minutách při závodu. Autobusová doprava bude zachována.
Návrh usnesení:
Souhlas se závody do vrchu v termínu 7. 9.–8. 9. 2019.
Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 0. Zdržel se 2 (Hanušová, Janatová).*
Usnesení č. 20e) schváleno.

20f) Je třeba jmenovat zástupce do Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska. Doposud zastupoval starosta.
Návrh usnesení:
Souhlas se starostou jako zástupcem za obec ve Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska.
Výsledek hlasování: *Pro 15. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 20 f) schváleno.

20g) Dopravní situace v Dolních Štěpanicích. Občané podali petici na řešení dopravní situace v Dolních Štěpanicích. Připravuje se projekt na dobudování chodníku a míst pro přecházení. Připravena je instalace dalšího stožáru veřejného osvětlení a montáž vyhřívaného zrcadla. Realizace úprav bude na jaře 2019 s dokončováním stavby kanalizace a vodovodu. Dále jednáme o umístění úsekového měření rychlosti a vybudování chodníku od výjezdu z Chytrákova směrem na Vítkovice. To ale bude záležet na souhlasu vlastníků pozemků. Na lokalitu u školy a u hasičárny je projekt hotový, bude se dělat současně s dokončováním stavby kanalizace. Rozšířili jsme to ještě o prostory před Sokolovnou.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 12

21) Závěr.
Starosta poděkoval přítomným za účast a v 20:40 ukončil zasedání OZ.

Zápis z 2. veřejného zasedání ZO Benecko

konaného dne 19. 12. 2018 v budově bývalé školy v Horních Štěpanicích 17:00 hodin.

2. veřejné zasedání zastupitelstva obce zahájil pan starosta v 17:07 hodin. Přivítal přítomné hosty zasedání a zastupitele, kterých bylo přítomno 14, omluven J. Harcuba. Oznámil termín příštího zasedání obecního zastupitelstva 13. 2. 2019, které se bude konat v zasedací místnosti obecního úřadu na Benecku.

1) Schválení
a) programu zasedání,
b) ověřovatelů zápisu: Mgr. V. Mejsnarová, P. Šochovský,
c) zapisovatelky: Ivana Koudelková.
Návrh usnesení:
Zastupitelstvo schvaluje a) navržený program zasedání, b) ověřovatele zápisu: Mgr. V. Mejsnarová, P. Šochovský, c) zapisovatelku I. Koudelkovou.
Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 1a), 1b) a 1c) schváleno.

2) Schválení zápisu z 1. veřejného zasedání OZ ze dne 28. 11. 2018.
Návrh usnesení:
Zastupitelstvo schvaluje zápis z 1. veřejného zasedání OZ Benecko, které se konalo dne 28. 11. 2018.
Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 2a) schváleno.

3) Schválení rozhodování OR ze dne 26. 11. 2018.
Návrh usnesení:
Zastupitelstvo schvaluje rozhodování Rady Obce Benecko ze dne 26. 11. 2018.
Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 3) schváleno.

4) Účetní a rozpočtové záležitosti.

4a) Změna rozpočtu č. 6/2018 – rozpočtové opatření č. 6
Příjmy: 4116 Ostatní neinv. přijaté transfery (dotace SDH) /+/ 4 200 Kč, 2412 Splátky od podnik. subjektů /-/ 4 200 Kč. Přesuny mezi paragrafy a položkami: položka: 1211, paragraf: 2279, 2321, 3635, 3639, 3722, 6171. Výdaje: 5512 Požární ochrana (dotace SDH) /+/ 4 200 Kč, 2143 Cestovní

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 13

ruch /-/ 4 200 Kč, 3113 Základní školy (příspěvek od obce – vybavení – školní jídelna, kuchyně, třídy) /+/ 150 000 Kč, 2143 Cestovní ruch /-/ 150 000 Kč. Přesuny mezi paragrafy a položkami: paragraf: 2143, 2212, 2279, 3111, 3113, 3319, 3631, 3635, 3639, 3722, 4351, 5512, 6112, 6171, 6310–6409.
Změnou č. 6 rozpočtové opatření č. 6 nebudou navýšeny příjmy ani výdaje rozpočtu obce. Příjmy celkem: 28 000 000 Kč. Výdaje celkem 27 000 000 Kč.
Návrh usnesení:
Zastupitelstvo schvaluje rozpočtovou změnu č. 6/2018 – rozpočtové opatření č. 6.
Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 4 a) schváleno.

4b) Kompetence rady obce
Zastupitelstvo obce stanovuje
V souladu s § 102 odst. 2 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb. , o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů kompetenci rady obce k provádění změn rozpočtu a rozpočtových opatření v následujícím rozsahu:
Navýšení závazných ukazatelů v rámci třídy 4 (přijaté dotace) u rozpočtového zapojení účelových dotací v případě, že zastupitelstvo schválilo účast obce při podání žádosti o transfer nebo jsou transfery poskytovány na základě právních předpisů. Tyto prostředky rada obce zapojuje do výdajů.
Do výše 100 000 Kč u jednotlivých závazných ukazatelů, jsou-li vyvolána organizačními změnami, pokud tyto změny nevyvolávají další nároky na finanční prostředky obce. Jedná se o přesuny mezi paragrafy a položkami v paragrafech, přičemž celkový rozpočet výdajů se nezvyšuje.
Navýšení závazného ukazatele o částku v případě potřeby vyšší než 50 000 Kč a to jen v případech, kdy zapojení výdaje vyžaduje nutný výdaj na zajištění chodu obce, v případě havárií nebo stavu nouze, výdaj k odvrácení možných škod, dále když včasné neprovedení úhrady je vázáno penalizací a dopady penalizací mohou výrazně překročit případná rizika z neoprávněné úhrady a k dalším případů zabránění škod. Dále jen v případě úhrady pokut, penále a dalších nutných výdajů, kdy schválení rozpočtového opatření je nezbytné a má jen formální charakter, protože výdaj musí být realizován.
Zastupitelstvo si vyhrazuje právo na informaci o každé změně rozpočtu a rozpočtovém opatření provedených v kompetenci rady na nejbližším zasedání zastupitelstva konaném po schválení změny rozpočtu a rozpočtového opatření radou obce.
Návrh usnesení:

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 14

Zastupitelstvo schvaluje kompetenci rady obce k provádění změn rozpočtu a rozpočtových opatření.
Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 4 b) schváleno.

5) Schválení rozpočtu obce na rok 2019. Návrh rozpočtu na rok 2019 vychází ze střednědobého výhledu obce a z hospodaření obce roku 2018. Rozpočet je sestaven jako přebytkový. Rozdíl mezi příjmy a výdaji je určen ke splácení úvěrů. V návrhu rozpočtu jsou navrženy příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím a ostatní výdaje obce v členění dle rozpočtové skladby. Návrh rozpočtu byl projednán finančním výborem a radou obce, byl zveřejněn na úřední desce obce a na a internetových stránkách obce.
Celkové příjmy rozpočtu na rok 2019: 28 000 000 Kč. Celkové výdaje rozpočtu na rok 2019: 27 000 000 Kč, (včetně příspěvku VHS 3 000 000). Přijaté úvěry na rok 2019: 3 000 000 Kč. Splátky úvěrů na rok 2019 4 340 000 Kč Financování v roce 2019: 1 000 000 Kč. Změna stavu na bankovních účtech 340 000 Kč.
Návrh usnesení:
Zastupitelstvo schvaluje rozpočet Obce Benecko na rok 2019.
Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 5) schváleno.

6) Schválení podání žádostí o dotace.

6a) Ministerstva Zemědělství vypsalo dotační program Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků. Z tohoto dotačního programu požádáme o finanční podporu na opravu kapliček a křížků (boží muka) na území obce.
Návrh usnesení:
Souhlas s podáním žádosti o dotaci v dotačním programu Ministerstva Zemědělství Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků na opravu kapliček a křížků.
Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 6 a) schváleno.

6b) Do Operačního programu Životní prostředí požádáme o výměnu oken, zateplení fasády a střechy a rekonstrukci vytápění včetně výměny kotlů v DPS Mrkolv.
Návrh usnesení:
Souhlas s podáním žádosti do Operačního programu Životní prostředí o výměnu oken, zateplení fasády a střechy a rekonstrukci vytápění včetně výměny kotlů v DPS Mrkolv.
Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 15

Usnesení č. 6 b) schváleno.

6c) Do programu Podpora obnovy a rozvoje venkova požádáme o dotaci na opravu cest, hřbitovních zdí včetně vchodů, na povrch hřiště (kluziště na Sokolce), na rekonstrukci sociálního zařízení a vytápění v Sokolovně, hasičské zbrojnice v HŠ, požární nádrž v HŠ, rekonstrukci veřejných WC a kotelny v domě služeb.

Návrh usnesení:

1) Souhlas s podáním žádosti o dotaci v dotačním programu Podpora obnovy a rozvoje venkova na místní komunikaci v Horních Štěpanicích od kostela k Pohledničce, z Portarturu k Erlebachovým a do dvora.

Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*

Usnesení č. 6c1) schváleno.

2) Souhlas s podáním žádosti o dotaci v dotačním programu Podpora obnovy a rozvoje venkova na hřbitovní zeď a vchod (bránu) hřbitova.

Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*

Usnesení č. 6c2) schváleno.

3) Souhlas s podáním žádosti o dotaci v dotačním programu Podpora obnovy a rozvoje venkova na úpravu povrchu hřiště na Sokolce.

Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*

Usnesení č. 6c3) schváleno.

4) Souhlas s podáním žádosti o dotaci v dotačním programu Podpora obnovy a rozvoje venkova na rekonstrukci sociálního zařízení a vytápění Sokolovny v Dolních Štěpanicích.

Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*

Usnesení č. 6c4) schváleno.

5) Souhlas s podáním žádosti o dotaci v dotačním programu Podpora obnovy a rozvoje venkova na opravu hasičské zbrojnice a požární nádrže v Horních Štěpanicích.

Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*

Usnesení č. 6c5) schváleno.

6) Souhlas s podáním žádosti o dotaci v dotačním programu Podpora obnovy a rozvoje venkova na rekonstrukci veřejných WC a kotelny v Domě služeb na Benecku.

Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*

Usnesení č. 6c6) schváleno.

7) Projednání podkladů pro strategický rozvojový dokument obce. Tento dokument je třeba jako příloha k podání žádostí o dotace. Můžeme si ho vypracovat sami nebo zadat firmě. Dokument bychom zpracovali sami do poloviny ledna, pak zašleme zastupitelům k připomínkování a na dalším OZ 13. 2. 2019 by se dokument schválil.

Návrh usnesení:

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 16

Obecní zastupitelstvo pověřuje starostu a místostarostu vypracováním strategického rozvojového dokumentu do 20. 1. 2019 a rozesláním zastupitelům k připomínkování.
Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 7) schváleno.

8) Schválení plánu činnosti kontrolního a finančního výboru na rok 2019.

8a) Finanční výbor – kontrola MŠ+ZŠ, plnění rozpočtu obce, Středisko služeb, majetek a hospodaření obce a podle vlastního uvážení.
Návrh usnesení:
Souhlas s výše uvedeným plánem kontrol finančního výboru.
Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 8 a) schváleno.

8b) Kontrolní výbor – kontrola plnění usnesení OZ+OR, Střediska služeb, dodržování právních předpisů na úseku samostatné působnosti obce a dále dle vlastního uvážení.
Návrh usnesení:
Souhlas s výše uvedeným plánem kontrol kontrolního výboru.
Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 8 b) schváleno.

9) Úpravy jednacího řádu. Zastupitelé dostali k prostudování jednací řád. Nikdo žádné připomínky neměl. Pokud budou nějaké změny v jednacím řádu třeba, tak se udělají průběžně.
Návrh usnesení:
Souhlas se stávajícím jednacím řádem zastupitelstva.
Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 9) schváleno.

10) Různé.

10a) Zimní údržba – starosta seznámil zastupitele se způsobem zimní údržby. Ke změně došlo v Mrklově – dodavatelsky doposud Statek Benecko, z důvodu nedostatku zaměstnanců nemůže dále provádět, zajistí Středisko služeb.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

10b) Územní plán obce Benecko – starosta seznámil přítomné s postupem prací na změně č. 1 ÚP. Předpoklad dokončení změny do konce roku 2019, maximálně I. čtvrtletí 2020. Termíny nemůžeme ze strany obce nijak ovlivnit. Paní A. Hanušová doplnila informaci starosty o další – zejména z pohledu správy KRNAP.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 17

10c) Přišla žádost o podpis smlouvy o smlouvě budoucí na věcné břemeno a dohodu o umístění stavby IZ-12-4000606/VB/005 od ČEZ na uložení kabelu NN do cesty z Křížovek po Zrcadlovku cca 499 m.
Návrh usnesení:
Souhlas s podpisem smlouvy o smlouvě budoucí na věcné břemeno a dohodu o umístění stavby IZ-12-4000606/VB/005 za cenu stanovenou ceníkem.
Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 10c) schváleno.

10d) Pan Zollmann si podal žádost o příspěvek na provoz prodejny v Dolních Štěpanicích na rok 2019 ve výši 1 500 Kč měsíčně.
Návrh usnesení:
Souhlas s poskytnutím příspěvku na provoz prodejny v DŠ na rok 2019 ve výši 1 500 Kč měsíčně.
Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 10d) schváleno.

10e) VHS Turnov požádalo o podpis smlouvy o právu umístit a provést stavbu „Jilemnice – Vodovod Bátovka I. stavba" na pozemcích obce. Jedná se o umístění veřejného vodovodu v k. ú. Mrklov a k. ú. Horní Štěpanice.
Návrh usnesení:
Souhlas s podpisem smlouvy o právu umístit a provést stavbu „Jilemnice – Vodovod Bátovka I. stavba".
Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 0. Zdržel se 1 (Hásková).*
Usnesení č. 10e) schváleno.

10f) K. Tomáš – v hasičárně v DŠ je ve špatném stavu vodovodní rozvod, je třeba to opravit.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

10g) M. Zelinka – mohla by se vylepšit vánoční výzdoba na Benecku, třeba při dřevosochání vyřezat betlém a pak ho instalovat na náměstí.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

10h) J. Honců, Mrklov – u mlíčnice je vyměřený vodovod na hoření stranu, bude tam nějaká čerpačka nebo o co se jedná? Starosta prověří.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

11) Závěr. Starosta poděkoval zastupitelům, zaměstnancům obce a střediska služeb, spolkům a spoluobčanům za práci v letošním roce. Popřál všem příjemné svátky, hodně zdraví a štěstí v novém roce. Poděkoval přítomným za účast. Slovo si vzal místostarosta – všem poděkoval za práci a popřál klidné svátky, hodně zdraví a štěstí v novém roce. Poté starosta v 19:00 ukončil zasedání zastupitelstva.

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 18

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Jubilea v listopadu 2018

Josef Bín, Benecko	90 let
Emilie Trýznová, Dolní Štěpanice	89 let
Ludmila Kolačná, Rychlov	83 let
Antonín Sůva, Benecko	82 let
Helena Šírová, Rychlov	82 let
Věra Faistaverová, Dolní Štěpanice	79 let
Jiří Jerie, Mrklov	75 let

Jubilea v prosinci 2018

Marie Jindříšková, Dolní Štěpanice	87 let
Luboš Koudelka, Dolní Štěpanice	87 let
Eva Pochopová, Dolní Štěpanice	83 let
Eva Daňková, Dolní Štěpanice	82 let
Jiří Hilpert, Benecko	79 let
Marie Šochovská, Benecko	77 let
Božena Malíková, Dolní Štěpanice	75 let

Obec Benecko Vás srdečně zve
na výstavu výtvarných prací

MILOŠE GERSTNERA

OBRAZY

Výstava je otevřena **od 7. ledna do konce dubna 2019**
vždy ve všední dny
pondělí–čtvrtek od 8 do 15 hodin
v pátek od 8 do 13 hodin
v prostorách Obecního úřadu Benecko čp. 190
tel.: 481 582 625

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 19

ZPRÁVA O ČINNOSTI JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ

Rád bych Vás seznámil s činností výjezdové jednotky Benecko pro rok 2018. Naše jednotka se skládá z družstev:

Dolní Štěpanice: *Tomáš Kamil, Tomáš Roman, Kučera Lukáš, Kučera Jiří, Hanuš Matěj, Hanuš Michal, Hanuš Petr, Hanč Luděk, Pohořalý David*

Benecko: *Šochovský Pavel, Wiesner Petr, Hanuš Radek, Smolík Ondřej, Roubal Marek, Erlebach Jan, Kocour Stanislav, Urbanec Michal, Urbanec Filip*

Tento rok jsme zasahovali u 12 výjezdů:

18. 1. 2018, 19:24 – technická pomoc, strom přes komunikaci
19. 1. 2018, 17:45 – technická pomoc, otevření bytu
28. 6. 2018, 17:03 – technická pomoc, strom přes komunikaci
1. 7. 2018, 18:11 – požár, žhavý popel velikost 2 m
21. 8. 2018, 17:21 – únik plynu, přetržená přípojka
3. 10 2018, 14:06 – technická pomoc, strom přes komunikaci
30. 10. 2018, 8:43 – technická pomoc, strom přes komunikaci

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 20

17. 11. 2018, 16:20 – požár, okolo Labské Boudy směr Violík
30. 11. 2018, 11:24 – technická pomoc, strom přes komunikaci
21. 12. 2018, 16:22 – technická pomoc, strom přes komunikaci
21. 12. 2018, 17:20 – technická pomoc, strom přes komunikaci
27. 12. 2018, 17:11 – požár, požár kůlny

Díky dotacím jsme dovybavili členy ochrannými prostředky, avšak na koupi nové cisterny z dotačního fondu bohužel nárok nemáme. Stáří cisteren je už přes 32 let a s jejím věkem stoupají i náklady na údržbu. Bohužel, některé díly už nejdou vůbec sehnat. Věřím však, že obec v budoucnu najde prostředky na koupi nové.

V tomto roce jsme do výjezdové jednotky přijali nové členy. Pro ně i pro stavající členy je hasičina srdeční záležitostí. Všichni členi se musejí během roku zúčastnit desítek hodin školení, různých cvičení, kondičních jízd a v neposlední řadě se starají a udržují techniku. Toto vše dělají ve svém volné čase, za což si jich moc vážím a děkuji jim za spolupráci. Přeji hodně zdraví a sil při dalších výjezdech

Filip Urbanec

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 21

Zpráva o činnosti SDH Horní Štěpanice za rok 2018

Vážené hasičky, hasiči, vážení hosté,
opět uplynul další rok a my se scházíme, abychom ho zhodnotili a také, abychom si naplánovali ten letošní. Jsem rád, že máme dosti příznivců i z řad nehasičů. A vždy, když je potřeba, tak se sejdeme a problém se dá vždy nějak vyřešit. Ve světě se zdál být klid. Jenom studená válka mezi USA a Ruskem se zdá být studenější, než za éry SSSR. Svědčí o tom výpady v Sýrii, kde se bojuje s IS. Ale je to též porovnávání vzájemných sil. Ještě také krize na Ukrajině. Koncem roku se začaly probouzet sopky, a to Etna na Sicílii a Krakatoa v Indonésii. Zde to bylo spojeno s vlnou tsunami. V ČR se konečně politici dohodli a cca půl roku po volbách zvolili vládu v čele s A. Babišem. Na podzim minulého roku se ještě konaly volby do obecních zastupitelstev.

Ale již k naší organizaci. Naše členská základna čítá k dnešnímu dni 69 členů. Z toho 35 mužů, 20 žen, 9 mladých hasičů a 5 dorostenců. Nikdo se od nás neodhlásil. Do naší organizace přistoupil Radim Hanuš.

A nyní již k vlastní činnosti. Z kraje ledna jsme se zúčastnili výroční valné hromady hasičů v Martinicích. A také výroční schůze Sokolů Mrklov, pro které jsme připravili malé pohoštění u nás v Altánu. Další víkend jsme zajeli na hasičskou výroční schůzi do Jilemnice. A zároveň si část zaměstnanců firmy Devro udělala u nás malé posezení. Hned další pátek, a to 19. 1. jsme schůzovali na výroční valné hromadě my. Druhý den, se plesalo na plese v Dolních Štěpanicích, kde již tradičně bývá bohatá tombola. Koncem ledna si u nás za schůzovali opět Sokolové z Mrklova. Začátkem února se jelo s mládeží do Jilemnice do kina na pohádku Čertoviny. V únoru pořádali taktéž již po několikáté Mrklovští sokolové dětský ples v Dolních Štěpanicích. Březen byl pro nás čistě odpočinkový. Za to v dubnu to začalo. Obec pronajala bývalou prodejnu a my jsme ji kompletně vyklidili. No, za ty roky se tam toho nastřádalo požehnaně. Ale nakonec se vše zvládlo. Ne nadarmo se říká – lepší dvakrát vyhořet, než se jednou stěhovat. Tím brigády neskončily. Dále se uklízelo po obci, sesbíral se železný šrot. Poslední víkend v dubnu se prováděl úklid na Dupárně, který vyústil v pálení čarodějnic. I na jódlování došlo. Je zajímavé, že vždy upálíme ně-

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 22

jakou čarodějnici, ale žen nám neubývá. V květnu na Den vítězství, se koná již několik let pochod na Žalý. A my již po několikáté zajišťujeme na Dupárně občerstvení pro kolemjdoucí turisty. S mládeží pravidelně trénujeme na hru Plamen. A v rámci tréninku v polovině května jela mládež do Prahy do Bohnic na akci „Barvám neutečeš“. Tento měsíc již začala příprava na pouťové klání, které vyvrcholilo v sobotu 26. května. Pochopitelně, aby toho nebylo málo, tak ten den pořádali v Horní Branné cyklo – pěší výlet „Krajem spisovatele Josefa Šíra“. Zajišťujeme u nás kontrolu číslo jedna a poprvé v tomto roce se také mohlo startovat i od naší kontroly. No a tuto sobotu se též konala dětská soutěž Plamen, tentokráte v Semilech, na které jsme nemohli chybět. Tímto bych chtěl poděkovat hasičům z Martinic, kteří nám zapůjčili dva mladé hasiče. Večer si zahrál již tradiční Nanovor. Zábava proběhla bez vážných šarvátek. V neděli odpoledne si zahrála kapela Sjetá Liška a v pondělí kapela S nad váhou. Prý u nás hráli naposledy. Holky z kapely odešly na mateřskou dovolenou. No, až jim děti odrostou, tak by mohly zahrát v původní sestavě. Jinak se pouť vydařila, počasí nám přálo. Děkujeme sv. Floriánu a děkujeme beneckým kolegům za půjčení střelnice. 8. června jsme se zúčastnili okrskové soutěže, kterou tentokráte pořádali v Peřimově. Další den slavila na Dupárně kapela Sjetá Liška celkem dohromady 120 let. Když to vydělíme třemi, což je počet členů, máme průměrný věk. Také ten den dosti pršelo. Nejdříve jsme to brali tak, že nám počasí nepřeje. Ale po určité době, zvláště po tropickém létě, no podzim se také vláhy moc nepředal, jsme zjistili, že to byl dar s velkým D. V polovině června jsme pomáhali paní Ruprechtě. Ta měla na hradě svatbu a my zajišťovali na Dupárně dílničky, a taky, aby malí účastníci měli plná bříška. Koncem června jelo několik dětí na hasičský tábor do Miletína. O prázdninách se již tradičně hrál každý pátek na Dupárně volejbal. A hráčů přibývá. 7. července jsme se šli projít do Mrklova na pouť. Organizuje ji místní Sokol a tuto akci má za několik let dobře zvládnutou. Zahráli zde Sjetá Liška a část Portarturských fešáků s názvem Dupeto. Obě kapely se líbily. V polovině měsíce byl námi uspořádán výlet na Žalý a koncem července jsme se zúčastnili soutěže na Benecké pouti. Tam za nás závodila dvě družstva mužů, jedno družstvo žen a družstvo dětí. Zpravidla na této pouti prší, ale tentokráte ani mráček. Horko úmorně sálalo. Večer se pak konala zábava a v neděli bohoslužba. Srpnové práce patřily zejména úklidu a sečení trav na Dupárně. 18. srpna náš sbor společně s Petrem Wiesnerem pořádal již třetí ročník Dupárna festu. Hrály zde kapely: Sjetá Liška, Megaděs, Free Ride a S nad váhou – ta hrála trochu v jiném složení. Počasí dobré, účast také. Ani nebylo moc stížností. Už se těšíme na další ročník. První víkend v září již tradičně patří návštěvě kolegů v Benneckensteinu. Tentokráte zde probíhala oslava 10. výročí nové hasičárny a pře-

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 23

dání staré hasičárny mládeži. Oproti jiným návštěvám, tato měla slavnostní nádech. Přijely sbory z blízkého okolí i z daleka. Zúčastnili jsme se průvodu i s novým autem. Opravdu nezapomenutelný zážitek. A za tři týdny se oni přijeli podívat zase k nám. Ještě se slavila jedna svatba na Benecku. Jinak bylo září spíše odpočinkové. To jsme nabírali síly. 13. října vše vyvrcholilo velkou brigádou, kdy se obrousil a natřel Altán. Při tom se stihlo zajistit pro Sokoly z Mrklova malé občerstvení z jejich výletu na Žalý. Zároveň, z důvodu hniloby na střeše pivní boudy, se tato střecha zbourala a prakticky až do prosince se průběžně na Dupárně brigádovalo. Děkujeme našim tesařům a všem, kdo přiložil ruku k dílu. Bylo toho dosti, a ještě hodně práce nás čeká. Máme střechu, zaplať pánbůh již oplechovanou, ale celý interiér je před rekonstrukcí. V listopadu jsme stihli vykopat trativod pro altán. 10. listopadu naše organizace pořádala výlet. A protože se nenaplnil celý autobus, přibrali jsme hasiče z Benecka a Sokoly z Mrklova. Nejprve se navštívila sklárna v Harrachově. Poté se zajelo do Turnova, kde jsme si prohlédli Muzeum Českého Ráje. Zakončení výletu proběhlo v pivovaru Rohozec. Výklad neměl připomínek, ochutnávka vynikající. Bohužel v místní restauraci i přes objednaná místa nás odmítli, a tak se zajelo na večeři do nedalekých Svijan. Na zpáteční cestě účastníci výletu projevovali kladné ohlasy. Z důvodu úspory místa se předělala v altánu kuchyň. Koncem listopadu si u nás místní myslivci udělali poslední leč, pomoc z naší strany byla samozřejmostí. 1. prosince nás přišel do Altánu s předstihem navštívit Mikuláš s čerty. Malých hrdinů, kteří pak slzeli, nebylo málo. Ten den jsme se také zúčastnili výroční schůze ve Vítkovicích a Dolních Štěpanicích, a ještě rozsvěcení vánočního stromku v Mrklově. Následně se rozsvěcoval stromek v Dolních Štěpanicích a pak také na Benecku. 16. prosince měli Benečtí výroční schůzi a 19. jsme připravovali pro OZ malé občerstvení tradičně konané v bývalé škole v Horních Štěpanicích. Na 29. prosince se sezvalo vánoční posezení, kde se sešli téměř všichni, naše klubovna praskala ve švech. 30. proběhla malá oslava a na 31. prosince vyšel opět Silvestr.

Pravidelně se účastníme okresního shromáždění delegátů v Semilech a okrskových schůzí. Naše technika je zazimovaná a funkční. Během roku navštěvujeme s malými balíčky dříve narozené jubilanty. Párty stan, zakoupený společně se Sokoly výborně slouží. Výborové schůze míváme každý první pátek v měsíci. Téměř jsme dokončili práce na Altánu, ale práce na pivní boudě nás čeká ještě hodně. Pravidelně zpravidla před prázdninami, a ještě v průběhu nich, provádíme čištění vodní nádrže. Děkujeme obci za podporu naší mládeže i našeho SDH. Rok 2018 byl opět brigádnicky dosti zatížen, a tak součet všech hodin za celý rok činil cca 2350 vč. mládeže a nehasičů. Zato patří velký dík všem.

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 24

A co říci na závěr, co nás čeká a nemine? Rok 2019 nese vibraci čísla tři. Co to znamená? Trojka je v první řadě číslem intelektu, který by se měl tento rok dostávat do popředí. Budeme více toužit po intelektuálních stimulech, jako jsou knihy, chytré filmy, kulturní výstavy nebo zajímavé přednášky. Svoji prioritu bude mít vzdělávání. Pokud jsme se chtěli naučit nějaký cizí jazyk nebo zkusit hrát na hudební nástroj – neváhejme. Tento rok je na naší straně, vše půjde lépe. Celkově by v lidech měla převážit jakási kultivovanost a touha po vědění. A to by mělo vyústit v celosvětový posun k lepšímu. Zavedené rutiny přestanou platit, najednou se na věci budeme dívat jinak. Nemusíme se však bát ztráty pevné půdy pod nohama. Klady převáží všechny zápory. Trojka je číslo optimismu, veselí, pozitivní energie a celkového nadšení. Podle čínského horoskopu začíná 5. února rok zemského vepře a potrvá do 24. ledna roku 2020. Tento rok má přinést vlnu štěstí a bohatství, vlnu radosti, přátelství a lásky pro všechna znamení čínského zvěrokruhu. Vepř je totiž pozitivní, činorodé a aktivní znamení, a tak na sebe v tomto roce přitáhne úspěch téměř v každé oblasti života. Ale neměli bychom usnout na vavřínech, ale vykročit ze své komfortní zóny, neboť nové příležitosti nám přinesou spousty dobrého.

Šťastný nový rok 2019, vesmírné štěstí, pozitivní mysl, pevné zdraví a hodně úspěchů Vám všem přeje
Zdeněk Jebavý – starosta sboru

Činnost SDH Dolní Štěpanice

Jako každoročně jsme i v roce 2018 pořádali ples, maškarní karneval, výlety, divadelní představení a řadu dalších akcí.
Scházíme se na pravidelných schůzích v sokolovně – kam jste tímto všichni srdečně zváni.

Jen krátce k hospodaření SDH DŠ: Rekonstrukce kuchyně v sokolovně 48 500 Kč, vymalování a nátěry dveří 8 150 Kč, oprava stříkačky PS 95 000 Kč. Výdaje celkem: 151 650 Kč.

Tyto výdaje byly z větší části financovány z prostředků SDH DŠ a z prostředků obce (příjem za pronájem sokolovny a hasičské zbrojnice včetně energií 17 097 Kč).

Takže se investuje do obecního majetku a majetku SDH bez rozdílu, což si myslím, že tak by to mělo na vesnici fungovat.

Chtěl bych poděkovat všem občanům za podporu i tím, že se účastní našich akcí. Dík patří všem členům SDH DŠ a Obci Benecko.

Za SDH Dolní Štěpanice Kamil Tomáš

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 25

O POHÁR BENECKÉ ŠKOLY
XXII. ROČNÍK

Za krásného zimního dne jsme na naší škole uspořádali již XXII. ročník závodu v běhu na lyžích: O pohár benecké školy. Děti z Mříčné, Vítkovic, Studence, Jilemnice a samozřejmě Benecka si užily nejenom krásných závodů, pěkného dne, ale našly i spoustu nových kamarádů. Závodů se zúčastnilo i několik dětí z benecké mateřské školky. Tři nejrychlejší závodníci v každé kategorii si odnesli krásné poháry a diplomy, ostatní děti pak účastnické listy jako památku na lyžařský závod.

Je třeba pochválit všechny děti za bezva sportovní chování a hezké výkony na trati. Všem, kteří přispěli ke zdárnému průběhu závodu a zároveň pomohli s jeho organizací, moc děkujeme. Těšíme se na Vás na všechny při dalším ročníku tohoto závodu.

ZŠ Benecko

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 26

Z hradního deníku paní Ruprechty

15. 9. 2018 Stezka odvahy

Na dnešní stezku odvahy dorazily pouze odvážné děti, které se nezalekly čertů, čarodějnice, loupežníků, lesních hejkalů, tančících lesních víl ani kdejaké další lesní havěti.

Po opečení buřtů šly děti stezkou v doprovodu bílé paní Ruprechty, rytíře Huberta a také Trautenberka, který si stezku odvahy nenechal ujít. Poslední skupinku odvážlivců tvořili rodiče, kteří se nechali zlákat svými dětmi.

Na cestu děti obdržely od Ruprechty kouzelné náramky, jejichž kouzelná moc je chránila před vším zlým. Některá děvčátka se cestou držela za ruku hradní paní Ruprechty, protože jim slíbila, že je ochrání před čerty, kteří se usadili nedaleko hradu. Ruprechta si náklonnosti děvčat velice užívala, vždyť je to tak dávno, co po hradě pobíhala drobotina…

Protože na hrad byla v tento den přivedena elektřina, nebránilo hradním návštěvníkům nic v tom, aby ochutnali teplé i studené nápoje z hradní kuchyně.

Návštěvníkům stezky odvahy děkuji za návštěvu, dětem děkuji za jejich odvahu a těšíme se opět na příští rok, neboť odvahu dětí hodláme prověřovat pravidelně.

Obci Benecko děkujeme za zázemí ve věži (podlahu, stůl a lavici), které pro nás nechalo vybudovat.

---

1. 12. 2018

Ruprechta se svěřila Hubertovi se svým sladkým tajemstvím, že budou chovat. Hubert se ihned zaradoval a začal plánovat, jak bude svého syna učit šermovat. Ruprechta je však přesvědčená, že se narodí děvčátko, které bude nosit krásné šaty a bude ozdobou našeho hradu.

Miminko by se mělo narodit 15. června 2019 (na jeho uvítání na hradě jste srdečně zváni).

---

21. 12. 2018 Návštěva Základní školy v Dolních Štěpanicích

Na hradě se vše chystá na nadcházející Vánoce. Všichni pomáhají hradní paní Ruprechtě s výrobou dárků pro děti z místní školy. Dokonce i Rarášek přiložil ruku k dílu a vybarvuje kolečka na nové hře

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 27

Hradní putování aneb Co vše se událo na hradě štěpanickém. Ruprechta by právě touto hrou chtěla udělat ve škole dětem radost.

Před odjezdem do školy navštívil Ruprechtu na hradě ještě milostpán Trautenberk s poloprázdným měšcem zlaťáků. Prý aby Ruprechta měla něco pro děti, aby nešla na návštěvu s prázdnou. Kdyby jenom Trautenberk tušil, že v kočáře má již Ruprechta naložené plné dvě krabice dárků…

Protože Hubert odletěl s čarodějnicí Žanetou na nákup vánočních dárků pro Ruprechtu, nemohl svou hradní paní do školy doprovázet. Pověřil však hradního sluhu Vincka, aby Ruprechtu ke škole dovezl kočárem.

Ruprechta vešla do školy, zrovna když začalo vyučování. Děti seděly v lavicích a čekaly na své vánoční překvapení. Po zazvonění zvonečku se ozývalo ze třídy volání: „Ježíšek je tady!" Ale kdepak Ježíšek, Ruprechta nakoukla do třídy, a to bylo překvapení! Bílou paní poznaly všechny děti, že Ruprechta donesla dárečky, netušil však nikdo z nich.

Celou hodinu zaplnilo vyprávění o tom, jak se Ruprechtě žije na hradě s rytířem Hubertem, o tom, jaké lotroviny vyvádí zlobivý Rarášek a milostpán Trautenberk. Ruprechta vyprávěla dětem o svých přátelích: o čarodějnici Žanetě, která poslala dětem několik kouzelných kamenů, o hastrmance Slávince, která poslala kouzelné škebličky pro štěstí. Kuchařka Bětuška s ponikelskou bábou zase pro děti napekly sladké pusinky. Hubert přidal do dárků pro děti něco málo ze štěpanického pokladu, který se mu podařilo minulý týden vykopat. Čerti věnovali do her pro děti své hrací kostky, aby se jim hrálo „po čertech dobře". Hajný nakoupil pro děti čokolády, ale neposedný Rarášek polovinu z nich snědl. Anče s Kubou a Karkulkou krabice s dárky pěkně zabalili. A Krakonoš? Ten poslal Ruprechtě na cestu krásné zimní počasí, aby vánoční nadílka byla dokonalá.

Ruprechta pro děti sepsala paměti své babičky Marie, která se narodila v roce 1304. Téhož roku se stal

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 28

vlastníkem zdejšího panství Jan z Valdštejna, který nechal vystavět náš hrad. S krátkou historií hradu Ruprechta děti seznámila.

Čas ve škole rychle uběhl a čas rozloučení se kvapem blížil. Ještě poslední otázku položila Ruprechta dětem: „Co byste si přály najít pod stromečkem?“ Kdeže jsou ty dávné časy, kdy si děvčátka přála najít pod stromečkem panenku a chlapci kolo. Dnes by si některé děti přály drony a motorky, dárky, které si Ruprechta neumí ani představit, protože nemá povědomí o technickém pokroku dnešní doby.

Jedno však ví Ruprechta jistě, děti zaujatě poslouchaly její vyprávění o tom, jak Rarášek vylezl na hradní věž a nemohl slézt dolů, o tom, jak ho Ruprechta chtěla sundat dolů a na věži zůstali nakonec s Raráškem oba. Zachránit je musel rytíř Hubert.

Ačkoliv jsou dnešní děti jiné, než byly děti dříve, jedno však mají společné. Milují vyprávění příběhů a díky své fantazii se dokáží přenést do světa pohádkových příběhů. Ruprechta by chtěla podporovat děti v jejich světě her a fantazií, a proto se těší na další setkání.

Co říci závěrem? „Děti na našem panství jsou báječné a Valdštejnové by na ně byli právem hrdí. “

A co chystá Ruprechta v roce 2019?

***Březen 2019** – Ruprechta by ráda přečetla dětem pohádky v Městské knihovně v Jilemnici, termín bude upřesněn.*

***15. června 2019** – představení na hradě „Ať přiletí čáp, Ruprechto!“*

Září 2019 – *stezka odvahy*

***Listopad 2019** – Vánoce na hradě*

Naše loňské „divadelní představení“ si našlo své příznivce až v daleké Guatemale, což bylo pro nás všechny velkým překvapením. Můžeme se tak pochlubit svými fanoušky: Beberly (1, 5 roku), Alexem (4 roky) a Albersonem (6 let). Protože život v Guatemale není jednoduchý, chtěli jsme děti na Vánoce překvapit balíčkem plným dárků nejen pro ně, ale i pro rodiče a prarodiče. Balíček však nestihl dorazit včas, přesto věřím, že našim novým přátelům udělá velkou radost i po Vánocích.

Závěrem bych chtěla poděkovat všem našim příznivcům za jejich podporu a pomoc, všem občanům bych chtěla popřát do nového roku 2019 hodně zdraví, štěstí, lásky, spokojenosti a pohody. Mějte se krásně a příště se na Vás opět těšíme.

Vaše hradní paní Ruprechta

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 29

OHLÉDNUTÍ ZA VÁNOCEMI

Každým rokem k nám v prosinci přicházejí se zimním časem Vánoce, na které se všichni velice těšíme. Tento předvánoční čas nám zpříjemnily děti, ze ZŠ Dolní Štěpanice. Již tradičním vystoupením u rozsvěcení vánočního stromu u sokolovny, kde se opět rozezněly koledy a básničky.

Dále nás rodiče čekala překrásná vánoční besídka ve škole. Děti zazpívaly vánoční koledy, přednesly básně, zatančily a nacvičily dvě pohádky.

Celkový dojem zahřál u srdce a byl velice dojemný. Než se všichni rozutekli do svých domovů poseděli u voňavého cukroví od maminek a babiček se šálkem čaje. A zpříjemnili si předvánoční shon chvilkou pohody.

Proto bychom rádi touto cestou, chtěli moc poděkovat kolektivu ZŠ v Dolních Štěpanicích. Paní učitelce Jaroslavě Machové, Marušce Šírové, Jitce Berné a Míše Tomášové za trpělivost, kterou mají s našimi dětmi při nacvičování těchto akcí, a za příkladný směr a klid, který jim předávají do života.

Moc Vám děkují maminky a tatínkové našich dětí ze ZŠ v Dolních Štěpanicích.

ZDOBENÍ ADVENTNÍCH VĚNCŮ

Dne 23. 11. 2018 od 18 h se v sokolovně v Dolních Štěpnicích konalo první veřejné zdobení adventních věnců. Sešly se všechny věkové kategorie od 4 do +80 let a to na tom bylo to krásné a příjemné. Potěšil nás zájem o akci. Věnce jsme vyráběli z voňavých jedlových větviček, doplněnými svíčkami a přírodními, textilními a bižutérními dekoracemi. Všichni po sobě pokukovali a okukovali nápady, kterých bylo neuvěřitelné množství. Vyhotovené věnce potěšily každého.

I když si to řada z nás neuvědomuje, je velice krásné a přínosné, když je více generací pohromadě a tvoří. Součástí příjemného večera bylo příjemné vánoční pohoštění – cukroví, chlebíčky, koláčky a palačinky, které jsme dělali přímo na místě. Vůně palačinek a svařáčku se linula celou sokolovnou. Zpříjemnili jsme si tak společně předvánoční čas.

Velice ráda bych touto cestou poděkovala obci Benecko za podporu. A všem, kteří se na akci podíleli díky! Všichni byli akcí nadšeni a vznikne tak vlastně akce tradiční. Proto se na Vás ostatní těšíme příští rok při společném tvoření.

Bylo by krásné, kdyby se takových společných akcí pro všechny věkové skupiny konalo více.

Přeji Vám krásný rok 2019 plný pohody a zdravíčka D. Dobešová

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 30

ZÁVODY NA BENECKU

Druhou lednovou neděli 13. 1. 2019 pořádal HSK Benecko závody žactva v klasickém lyžování. Byl to 2. Pohárový závod KSL Libereckého kraje a pohárový závod Královéhradeckého kraje. Závody se konaly na našich závodních tratích. Zúčastnilo se jich téměř 530 závodníků.

Tratě byly připravené v délce 500 m – 4 km. Ti nejmladší, závodili klasickou technikou a startovali intervalově, od ročníku 2008 jeli závodníci volně a starovali ve dvojicích. Start prvního závodníka byl v 10 hodin, poslední po 13 hodině.

Ti nejlepší byli odměněni diplomem, medailí a skleněnou plaketou. Nejlepšího umístění z beneckých „závoďáků" dosáhla Anežka Mohvaldová – 3. místo, Venda Holubec – 7. místo, Linda Buštová 8.–10. místo. Gratulujeme!

Závody měly, troufám si tvrdit, hladký průběh. Všem závodníkům přejeme v bílé stopě: „Ať to frčí!"

Děkujeme všem, kteří se podíleli na přípravě a organizaci závodu.

Za HSK Benecko Eva Šírová

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 31

Vánoční ohlédnutí

Předvánoční čas je pro děti plný očekávání, nadějí, netrpělivosti, a s tím je také spojený jistý nepokoj – zkrátka děti lumpačí.

Do týdne před Vánocemi jsme si proto zařadili netradiční aktivity a snažili si prožít hezké společné chvíle. Vyjeli jsme si na Benecko do Dílny pro šikovné ruce a vyrobili jsme si vánoční ozdobu na stromeček z ponikelských korálek. Naše babičky a prababičky po večerech vyráběly vánoční ozdoby a my jsme jen potvrdili, že nám to zůstalo v krvi. Všechny děti navlékaly s radostí i zručností a odnášely si domů krásnou hvězdičku. Cestou domů byla velká legrace. Užívali jsme si sněhovou nadílku, a hlavně to bylo pořád s kopce.

Pekli jsme cukroví a perníkový svícen. Nejprve pořádně navážit, potom promíchat, uválet a tvarovat. Celá škola byla provoněná ořechy a skořicí. Děti si vedly s velkou zručností a do všeho se vrhaly s chutí – nejenom na upečené cukroví.

V pátek to bylo nejvíc prima. Nadělování dárečků, společné těšení na Ježíška a mnoho šťastných rozzářených dětských očí. A to do poslední chvíle nikdo netušil, že přijde vzácná návštěva. Najednou se zjevila paní Ruprechta, která pobývá na našem Štěpanickém hradě. Kromě vyprávění o svých předcích přinesla spoustu kouzelných dárků. Tak třeba sněhové pusinky od Ponikelské báby, mušličky pro štěstí od vodnice Slávinky nebo kouzelný kamínek. Největším překvapením byla desková hra, která nás zavede do kouzelného pohádkového světa paní Ruprechty. Jak se zjevila, tak se vytratila a my jí moc děkujeme.

Mgr. Marie Šírová

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 32

TŘI BRATŘÍ MACHOVÉ

Václav Kasal *dokončení*

Bratři Machové pocházeli z Dolních Štěpanic z č. 50. Otec jejich, počestný, rozvážný a rozšafný občan, tkalcoval, obchodoval přízí a v mládí předlo se u Machů, jak zvykem bylo na horách. Život na horách není lehký nyní, býval přetěžký v minulých dobách. Život v horách je jako kamenité řečiště, statisíce balvanů v něm, taková je i životní stezka, po níž kráčí horák. Ale život horáka zurčí tím zkamenělým úvalem vesele a čile, protože slunce tu hřeje tak mile, protože břehy úvalu toho líbezně věnčí čarovné květy lásky, vytrvalosti, houževnatosti a ideálů.

Takový byl život u Machů a jiných místních rodin. Při skromné stravě, šetrnosti, pracovitosti a pílí domohly se mnohé rodiny před 60–80 léty poměrně slušného majetku, v době, dokud bavlna a strojová tovární výroba nepotlačila živý rozvoj řemesla tkalcovského. Šetrní, opatrní, ale moudří otcové našetřené úspory neukládali do peněžních ústavů, ale obětovali je na studie svých synů. Studium v tehdejších dobách bývalo nákladné a odvážil-li se štěpanický tkadlec Mach dáti na studie všechny své tři syny, musilo se doma nejen šetřit, ale šetřit a uskrovnit se musili i mladí odvážlivci v Hradci Králové, kde většina místních studentů studovala.

Všichni dolnoštěpaničtí studenti prožívali úděl chudých studujících: byla-li téměř u všech hmotná pomoc z domova skrovná, nepostačující často na slušné živobytí v Hradci nebo v Praze, bylo nutné si svépomocí přivydělávat kondicemi, opisováním not a různých aktů i literárními pokusy. Byla to tvrdá škola života, plná odříkání, uskrovňování, ale i odvahy, na sebe spoléhání a posilování vůle. Jest ku podivu, jak malá horská víska vyslala v letech sedmdesátých devatenáctého století poměrně veliký počet svých synů na studie, kteří všichni pocházeli z chudých tkalcovských rodin a na jejich jména, práci a národní význam je obec dolnoštěpanická hrda.

Vzpomeňme jen: tři bratří Machů; literárně historického spisovatele doktora filosofie Josefa Hanuše, prvního rektora Komenského university v Bratislavě; J. Šramta, rady vrchního zemského soudu; Antonína Pochopa, odborného učitele a spisovatele; Františka Mejsnara, profesora obchodní akademie a spisovatele; Rudolfa Mejsnara, Josefa Faistavra, bratří Pitrmanů, jejichž nejmladší bratr Otakar je znám z filmů pod jménem „Slavínský“ a jiných.

Mladí studenti přinášeli do své rodné obce kvas národního uvědomění; hrávali divadla, pořádali taneční zábavy, přinášeli knihy, z nichž dychtiví tkalci čerpali poučení a zábavu. Velmi štědrým hostitelem všech studentů býval bodrý pan otec Jan Zubatý, mlynář, starosta obce, později dlouholetý okresní starosta v Jilemnici a významný samosprávný pracovník. V jeho

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 33

mlýně bývalo o svátcích a prázdninách velmi často živo, neboť mimo neobmezené pohostinství lákaly mladé adepty vědy tři roztomilé mlynářovy dcerušky. Není divu, že nejstarší dcera Marie se stala chotí Adolfa Macha, zatím co ostatní sestry se provdaly dříve, než kandidáti ženitby byli se studiemi hotovi. Rodina Machova byla početná, o sedm dítek bylo se nutno starati, což pro ručního tkalce nebyl úkol malý. A když v roce 1893 zemřel otec pan Mach, mohl s uspokojením a klidně se odebrati na věčnost, neboť tehdy už všichni jeho synové a dcery měli svá postavení a byli ozdobou nejen rodiny, ale širého okolí.

Vzpomeneme v zkratce životních drah tří synů Machových.

Nejstarší syn Bedřich Mach se narodil v roce 1853 v Dolních Štěpanicích, studoval gymnasium v Praze a v Hradci Králové a universitu v Praze. Suploval v Pardubicích, Soběslavi a v Plzni, načež byl jmenován učitelem dějepisu na reálném gymnasiu v Kolíně a do pense odešel jako ředitel reálky v Kutné Hoře. Mimo menší pojednání v programech plzeňských vydal v Praze 1899 Příruční knihu dějin umění a Ornamentiku roku 1900.

Mladší jeho bratr Adolf Mach narodil se roku 1857 v D. Štěpanicích, studoval na reálce v Hradci Králové a polytechnice v Praze. Působil na reálce v Hradci Králové jako učitel těsnopisu, později jako asistent a suplent. Od roku 1866 až 1895 byl suplentem v Kutné Hoře, potom jmenován učitelem mathematiky a deskriptivy na reálce v Jičíně a později ředitelem reálky v Praze – kde po převratu zemřel. Vynikl jako matematický spisovatel. Sepsal: Navedení, jak lze s výsledkem vyučovati měřictví na školách středních (v Kutné Hoře 1889); Základy astronomie v příkladech (v K. Hoře 1892); Sférická astronomie v VII. třídě reální; Sbírka příkladů pro počítání zpaměti (1898); Astronomický zeměpis v příkladech řešených jednoduchou konstrukcí (Praha 1899). Byl vynálezcem přístroje „Astrologium“ (1896), zábavného ukazatele hvězdářského, jenž byl patentován ve všech evropských státech. Mimo to sestrojil ještě dva jiné astronomické přístroje. Adolf Mach byl též význačným spolupracovníkem velkého zeměpisného atlasu českého, jenž vyšel nákladem J. Otty, kam přispěl novou originální astronomickou mapou. – Vdova po Adolfu Machovi – rozená Marie Zubatá, žije v Praze a každým rokem velkodušným darem pamatuje na štěpanickou chudinu a školní mládež.

Nejmladší z nich Josef Mach narodil se r. 1859 v D. Štěpanicích, určen byl na bohosloví po skončených studiích v Hradci Králové. Když přání rodičů nevyhověl, musil studia na universitě v Praze sám si obstarati, neboť otec neposlal ani haléře – podporovatelkou byla příští jeho choť. Po skončených studiích suploval na dívčím gymnasiu Minervy, pak v Chrudimi, načež se stal učitelem klasické filologie na gymnasiu ve Dvoře Králové. Vynikl jako stenografický odborník. Autografoval Pražákovu těsnopisnou čítanku a Iblovu učebnici těsnopisnou. Byl komorním stenografem. Ve Dvoře Krá-

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 34

lové vydával od roku 1893 stenografický časopis „Těsnopisné zábavy“. Mimo to přispíval do humoristických časopisů, například do „Dobré kopy“ a jiných. Jeho báseň jsme minule uvedli.

Když roku 1913 bylo v Jilemnici zřízeno státní reálné gymnasium, stal se Josef Mach jeho prvním ředitelem. Jako pensista žil v Praze, ale na hory a zvláště rodnou ves nemohl nikdy zapomenout. Tu každé prázdniny trávíval „doma“, ač nikdo z jeho sourozenců už tu nežil.

V červenci r. 1930 náhle skonal v Dolních Štěpanicích a pochován jest na horském hřbitůvku v Horních Štěpanicích.

Z časopisu Horské prameny č. 4–5 z roků 1947–48

Historie poutí, smysl, účel a vyhlídky

dr. M. Gerstner
pokračování

Slibil jsem, že u popisu poutí, zmíním i popis cesty. V literatuře, kde se o poutích píše, nejsou trasy, zastávky a noclehy podrobně jmenované, jen sporadicky se objeví název míst, kudy se poutníci pohybovali, zastavovali a noclehovali. Tak je tomu i v knížce „Metelice“ posledně citované. Víme, že se poutníci sešli u tampelských božích muk, což je na dolním konci Svojku. Odtud vyrazili do Karlova (2 km), pokračovali na Žďár (2 km), a odtud na Horka (4 km). Smekli se do Dolní Kalné a zabočili do Slemena (6 km). Vystoupali na kopec a po Příčnické cestě došli k tzv. Poště, kde sestoupili do Hostinného (5 km). Tady se zastavili v kostele a pak poli přes Čermnou navštívili Vlčice (8 km). Odtud do Trutnova pěšinami (4 km) a po zastavení ve městě šli přes Bohuslavice do Malých Svatoňovic (10 km). Tady přespali, protože tu bylo jak svaté místo a zázračný pramen, ale i možnost ubytování. Celkem tedy první den ušli cca 41 km. Při rychlosti 3 km za hodinu by vzdálenost zdolali za 14 hodin, při vyjití v 7 hodin by v cíli byli v 21 hodin. Tak akorát na navečeření a ustlání si někde na slámě ve stodole.

Druhý den je čekala cesta do Vambeřic. Víme, že šli přes Broumov, takže museli jít přes Starkov (9 km), do Police n. Metují (7 km), odtud ke kapli Hvězda na vrcholu Stěn (5 km), sestoupili do Křinic a starou poutnickou cestou došli do Broumova (5 km). Tady se zastavili na prohlídku v klášteře a vyrazili do Martínkovic (4 km), odtud do Božanova (3 km) a před hranici došli

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 35

do Radkova (4 km), již v Prusku. Když Kladsko ještě patřilo k Čechám, městečko se jmenovalo Hrádek. Vambeřice jsou odtud daleko 5 km. Celkem tedy 46 km, kdyby si nezašli návštěvou do Broumova 12 km, ale šli z Police poutnickou cestou rovnou přes Stěny do Božanova, měli by to kratší. Ale spíše se do Broumova podívali až cestou zpátky, do Vambeřic jistě všichni pospíchali. Ono se na kdysi prodělanou pouť před mnoha lety špatně přesně vzpomíná.

Asi před třemi lety jsem byl na malířském plenéru v Křinicích. Je to táhlá vesnice pod Stěnami, se starými honosně stavěnými statky německými osadníky. Ti byli po válce vysídleni, takže noví majetníci mají povětšinou kladný vztah k této zajímavé architektuře a citlivě ji opravují. Jsou samozřejmě i výjimky, ale ve hmotě budovy zůstávají. Vesnice je obklopená poli, u cest je i dost božích muk a křížů, protože i tudy vedly poutnické cesty. A tato vesnice nemůže být nějak obzvlášť bohatá a přesto tu už uspořádala osm plenérů. Bývalou školu upravili na noclehárny, společenské místnosti, kuchyni a pro výtvarníky tu pořádají mimo plenéry i jiné akce pro místní občany a tábory s kurzy pro děti. Malíři musí za týdenní pobyt odevzdat tři větší práce inspirované krajinou a architekturou Broumovska, které je tu bohudíky dost. Jsme tady za to zdarma ubytovaní a stravovaní. Většinou je tu i přes polovinu mazalů z Polska, které také v pohraničních městech pořádá podobné akce s plenéry. Možná si vzpomínáte, že i na Benecku jsme měli v roce 2001 podobný mezinárodní plenér. Ale Buňky už nemáme a i jinak jsme chudá obec, takže se to už nezopakovalo.

Ale to jsem odbočil; napadlo mě tenkrát, že jsme v Křinicích nedaleko Vambeřic. A přechod přes hranici je teď z Božanova do Radkova propustný i pro auta. Tak jsem ještě čtyři české zájemce vyhecoval a jeden hezký den jsme autem vyrazili do Radkova. Jít to z Křinic pěšky až do Vambeřic a zpátky jsme si netroufli, je to přeci jen přes pětatřicet kilometrů. Ale těch deset bychom měli zdolat. Tak ano, za chvíli jsme byli v Radkově a teď kudy tam? Cedule žádná a tak náš řidič se obrátil na kolemjdoucí učitelku s mateřskou školkou, kudy se máme vydat. Co si povídali, nevím, jen rukama mávali a po získání informace nám sdělil, že to je po modré. Rozhlížíme se a vida, značka je kousek od nás. Ale bez šipky. Tak se ptáme dál a jacísi stavební dělníci nám potvrzují směr, že to je do Vambeřic. A tak jsme vyrazili. Ulice končila zástavbou a prašnou cestou pokračovala do polí a mířila k lesům. Vesele jsme si vykračovali, modrá stále potvrzovala směr, po hodině jsme už šli po lesní cestě a ta začala stoupat a charakterem se už podobala středověké komunikaci. Ale pro poutníky vhodná k útrpnému pokání. Musím předeslat, že náš řidič je velký turista a tak s mapou šel hodně rychle před námi, zkrátka pospíchal, nepředříkával, nebyl to příkladný forpáter. Asi za hodinu jsme ho došli sedícího na pařezu, držel se za hlavu a pak z něho vylezlo, že jdeme na opačnou stranu. Bylo horko, za-

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 36

činali jsme toho mít dost a teď tohle. Ale zpátky do Radkova se nám nechtělo. „Ukaž mapu, přece to snad půjde jinudy. “ A tak jsme študovali; podle rybníčku, který byl v mapě a kolem kterého jsme šli, jsme poznali, kde to asi jsme. A že tedy, pokud je mapa správná, se musíme asi kilometr vrátit a pak odbočit na cestu do leva a z ní pak podle lesa musíme dojít k samotě a tam se zeptáme. A tak jo, všechno šlo dobře, nakonec jsme potkali lesního dělníka s koněm a ten kočí nám poradil, že musíme jít kus dál a pak narazíme na nově stavěnou cestu a dojdeme k té samotě. Tam uvidíme, že u samoty je v okolí zřízena malá zoologická zahrada a od ní už vede asfaltka k silnici, po které dojdeme do Vambeřic. Dobře, cíl se nám blížil a tak jsme sedli a snědli svoje svačiny a dívali se po zvířatech. Pak jsme vyrazili, po asi kilometru jsme přišli k nově postavenému mostu, přes který byl zákaz fanglí asi k vstupu a vjezdu, protože byl nově vyasfaltovaný. Proto jsme ho raději po vnější straně zábradlí přelezli. Nikde nikdo, mapa říkala, že máme jít doleva po asfaltce podél potoka. Šli jsme už rozptýleně podle stavu fyzické zdatnosti, začala pak už kolem zástavba, ale lidé nikde, asi byli v práci nebo za záclonami. Kilometry naskakovaly, až nakonec cedule s nápisem Wambierzyce. To tedy už nemůže být cíl daleko. A asi po stu metrech překvapení, zjišťujeme, že jsme v centru Vambeřic, na náměstí pod chrámem. Takže vůbec žádný dojem, jako mívali poutníci, že se dívali s kopce na stulené městečko. No, místo pěti kilometrů z Radkova jsme ušli přes patnáct kilometrů, asi si Panenka Vambeřická řekla: „Tak to ne, holenkové, to mít tak zadarmo nebudete, aspoň dvacet mil mi věnujete!“

Prohlédli jsme si pak pěkně kostel, byl úplně prázdný, neodolal jsem si sednout do věkovitých lavic, ohlazených miliony poutníků. Já jsem byl ve Vambeřicích už po třetí, jednou na zájezdu o pouti, a ostatní poutníci byli z obzvláštního místa uchvácení podle nátury, byť jsou navenek ateisté. Cesta zpátky začíná dnes za kostelem, je asfaltovaná a kolem až do Radkowa jsou vysázené mladé kaštany. Pohledem nově příchozích na Vambeřice jsme si posloužili obratem čelem vzad, věřím, že byl fascinující jako dříve. Jen ta asfaltka jaksi k tomu putování nesedí, ale teď už jsou spíš na silnicích cyklisté. A co bylo zvláštní, cesta z Vambeřic a tedy i do Vambeřic je značená modře. Až v Radkově jsme poznali, že cesty v Polsku nejsou značené jako u nás různými barvami, ale asi jen modře. Takže všechny cesty vedou do Radkova, či do Vambeřic? Musíte mít po ruce mapu. Když jsem se našeho forpátera ptal, co mu říkala ta mateřská učitelka, tak jen řekl: „Já ji nerozuměl. “ Ale nakonec ho musím pochválit, šel zpátky zase daleko vepředu a nám za ním se už nohy kudrnatily, tak nám přijel naproti. Asi se Panenka Vambeřická nakonec slitovala nad zdegenerovanými poutníky jednadvacátého století z Čech.

Ale vraťme se od daremného povídání zase k poutím, třeba k pouti svatovavřinecké.

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 37

* * *

Kostelů, kostelíků a kaplí zasvěcených svatému Vavřinci je na území euroregionu Glacensis celá řada, ale kaple sv. Vavřince na Sněžce určitě stojí za bližší přiblížení. Připomeňme si nejprve historii jejího vzniku.

Je to nejstarší stavba na Sněžce. Vysoká 14 metrů a stojící na polské straně vrcholu. O její výstavbu se zasloužil slezský šlechtic Kryštof Leopold Schaffgotsch, žil v letech 1623–1703, kterému patřily pozemky na severních svazích Krkonoš. Rozlehlé rodové panství bylo ale zkonfiskováno poté, co se jeho otec Hans Ulrich postavil císaři a jako vzbouřenec byl v roce 1635 v Řezně sťat. Císař mu majetek zabral, ale jeho syn byl později omilostněn a část panství získal zpět. Kapli na Sněžce začal Kryštof Leopold stavět na popud cisterciáků z Krzeszówa jako výraz díků za to, že mu byly pozemky vráceny. První práce začaly v roce 1653, ale dalšímu pokračování zabránili lesníci hraběte Černína, který si na Sněžku činil nárok. O pozemky na Sněžce se šlechtici dohadovali jedenáct let, než je soud přiřkl Schaffgotschovi. Práce na kapli hrabě obnovil v roce 1664 a trvaly dalších 17 let. Nová kaple byla vysvěcena 10. srpna 1681. Od té doby se na vrcholu Sněžky pětkrát do roka konaly bohoslužby a účastnily se jich stovky poutníků. V roce 1771 byla kaple těžce poškozena bleskem. Od roku 1812, po zrušení klášterů v Prusku, byla kaple uzavřena, zpustla a až do roku 1850 fungovala jako příležitostná hospoda a přístřešek. Teprve roku 1854 byla kaple znovu vysvěcena. Jen pro zajímavost připomeňme, že nájemce kaple Friedrich Sommer ze slezských Teplic postavil právě roku 1850 na severní straně vrcholové plošiny Sněžky první Pruskou boudu, která po sedmi letech vyhořela, stejně jako druhá Pruská bouda, kterou zapálil blesk v roce 1862. Teprve třetí bouda na stejném místě sloužila až do roku 1967.

V dalších letech kapli sv. Vavřince několikrát poškodil požár, vždy však byla obnovena. Naposledy byla opravena v roce 1999. Objekt byl zpevněn a zateplen, uvnitř byl instalován nový oltář a restaurovány nástěnné malby. V posledních několika letech se na vrcholu Sněžky 10. srpna na svatého Vavřince scházejí polští a čeští duchovní, horalé a poutníci, aby se zúčastnili mše za horské záchranáře a vůdce.

V roce 1824 kapli sv. Vavřince doplnil i základní trigonometrický bod. Kamenná mohyla na vrcholu hory Sněžky je jedním ze základních bodů sítě, která už bezmála 200 let slouží pro účely mapovací, tak i pro zjišťování pohybu zemské kůry.

Tradice Svatovavřinecké pouti začala roku 1686. Poutníci proudili na nejvyšší horu Čech v době válek i změn režimů. Cestu na vrchol nacházeli jak věřící, tak i čeští a němečtí dělníci, kteří od roku 1922 pořádali protestní srazy na Pomezních boudách, zvláště početné v předválečném období.

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 38

Tradice novodobé pouti na Sněžce, kdy se zde při polední poutní mši konané pod širým nebem setkávají příchozí z obou stran hranice – tedy jak z české královéhradecké, tak z polské legnické diecéze, byla obnovena v roce 1996. Dnes se pouti účastní vysocí státní a duchovní hodnostáři spolu s ostatními návštěvníky pouti a není nouze o velmi zajímavá setkání.

Z článku Lidové tradice a zvyky ze Zpravodaje Euroregionu Glacensis č. 3/2014

Vzpomeňme ještě na jinou pouť, konanou k dvacetiletému výročí Palachova činu v lednu 1989 a dalších lednových událostí. Letákem byli občané sezváni na den 15. ledna na Václavské náměstí ke vzpomínce na Jana Palacha. Zároveň byli vyzváni k celonárodní pouti 21. ledna do jeho rodných Všetat u Mělníka a kde byl Jan Palach také pohřben.

Milí spoluobčané!

U příležitosti 20. výročí smrti Jana Palacha se sejdeme ke krátké vzpomínce 15. ledna 1989 ve 14 hodin na Václavském náměstí u sochy sv. Václava.

Zároveň Vás zveme k celonárodní pouti 21. ledna 1989 na hřbitov do Všetat u Mělníka, kde uctíme jeho památku.

České děti
Charta 77
Mírový klub Johna Lennona
Nezávislé mírové sdružení
Společenství přátel USA

Jak asi akce dopadly, si dovedete představit. Byla to mohutná cvičení složek ministerstva vnitra s rozháněním, zatýkáním a rozvážením účastníků výše uvedených akcí do vzdáleného okolí Prahy.

Letos je to již padesát let od pokusu studenta Jana Palacha svým sebeupálením vyburcovat národ k nějaké aktivitě proti okupaci Československa spojeneckými vojsky rok předtím v srpnu. A nebyl sám, i další se pokusili o zoufalý čin v zemi obsazené „přátelskými vojsky“. Ale je vůbec možný režim „s lidskou tváří“ pro všechny občany?

Čerpáno z publikace „Horký leden 1989 v Československu“, vydalo VN Novinář v roce 1990. Napsal Jan Vladislav a Vilém Prečan.

Příběhy poutí v Čechách jsou zkrátka rozmanité.

pokračování

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 39

VŠEOBECNÁ DEKLARACE LIDSKÝCH PRÁV

pokračování

Článek 11.

(1) Každý, kdo je obviněn z trestného činu, považuje se za nevinného, dokud není zákonným postupem prokázána jeho vina ve veřejném řízení, v němž mu byly zajištěny veškeré možnosti obhajoby.

(2) Nikdo nesmí býti odsouzen pro čin nebo opomenutí, které v době, kdy byly spáchány, nebyly trestné podle státního nebo mezinárodního práva. Rovněž nesmí býti uložen trest těžší, než jakého bylo lze použít v době, kdy byl trestný čin spáchán.

Článek 12.

Nikdo nesmí býti vystaven svévolnému zasahování do soukromého života, do rodiny, domova nebo korespondence, ani útokům na svou čest a pověst. Každý má právo na zákonnou ochranu proti takovým zásahům nebo útokům.

Článek 13.

(1) Každý má právo volně se pohybovat a svobodně si voliti bydliště uvnitř určitého státu.

(2) Každý má právo opustit kteroukoliv zemi, i svou vlastní, a vrátit se do své země.

Článek 14.

(1) Každý má právo vyhledati si před pronásledováním útočiště v jiných zemích a požívati tam asylu.

(2) Toto právo nelze uplatniti v případě stíhání skutečně odůvodněného, nepolitickými zločiny nebo činy, které jsou v rozporu s cíli a zásadami Spojených národů.

Článek 15.

(1) Každý má právo na státní příslušnost.

(2) Nikdo nesmí býti svévolně zbaven své státní příslušnosti ani práva svou státní příslušnost změniti.

Článek 16.

(1) Muži a ženy, jakmile dosáhnou plnoletosti, mají právo, bez jakéhokoli omezení z důvodů příslušnosti rasové, národnostní nebo náboženské, uzavřít sňatek a založiti rodinu. Pokud jde o manželství, mají za jeho trvání i i při jeho rozvázání stejná práva.

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 40

(2) Sňatky mohou býti uzavřeny jen se svobodnými a s plným souhlasem nastávajících manželů.

(3) Rodina je přirozenou a základní jednotkou společnosti a má nárok na ochranu ze strany společnosti a státu.

Článek 17.

(1) Každý má právo vlastniti majetek jak sám, tak spolu s jinými.

(2) Nikdo nesmí býti svévolně zbaven majetku.

Článek 18.

Každý má právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženství; toto právo zahrnuje v sobě i volnost měniti své náboženství nebo víru, jakož i svobodu projevovati své náboženství nebo víru, sám nebo společně s jinými, ať veřejně nebo soukromě, vyučováním, prováděním náboženských úkonů, bohoslužbou a zachováváním obřadů.

Článek 19.

Každý má právo na svobodu přesvědčení a projevu; toto právo nepřipouští, aby někdo trpěl újmu pro své přesvědčení, a zahrnuje právo vyhledávati, přijímati a rozšiřovati informace a myšlenky jakýmikoli prostředky a bez ohledu na hranice.

Článek 20.

(1) Každému je zaručena svoboda pokojného shromažďování a sdružování.

(2) Nikdo nesmí býti nucen, aby byl členem nějakého sdružení.

pokračování

Na lyže!

Vypravuje Antonín Pochop

Když jsme před 40 lety čítávali cestopisy Josefa Kořenského po severních končinách Evropy, zajímaly nás obrázky, jak tamější národové jezdí po sněhu na podivných „sáňkách“, které měli připevněny na nohou.

Kdož si tenkráte pomysliti mohl, že si od nich tento způsob ježdění vypůjčíme. Že „ski“ u nás zdomácnějí. První známost o nich přinesl do Čech Jan Harrach, majetník panství Jilemnického, jenž je viděl na výstavě roku 1892 v Kristianii v Norsku. A jako praktický hospodář dal si podle jejich vzoru na pile štěpanické zhotoviti lyže pro své lesníky a hajné, aby mohli v zimě za vysokého sněhu do lesa ke zvěři. (Lyžím se taky říkalo sněžnice, kusle.)

A netrvalo dlouho, lidé si všimli této novoty, pořídili si lyže a jali se cvi-

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 41

čiti v jízdě. Již za dva roky (1894) odvážili se někteří lyžaři až na vysoké Krkonoše, na Kokrháč, k Labské boudě a později i na Sněžku. Také založili klub „Ski“ v Jilemnici a již roku 1896 mohli se pustiti v závodění na světových závodech v Mnichově a přinesli i vítězné ceny. A pak závodili i na všech závodech pořádaných na Semerinku, v Norsku, ve Švýcarech a jinde.

Tak došly lyže všeobecné obliby, nahradily úplně sáňky a místy i brusle. Užitečnost a výhodnost jich přispěla velice k jejich rozšíření. K tomu ještě pořádaly se v různých hornatých krajích naší vlasti učebné kursy, na kterých nejlepší lyžaři ukazovali, jak se jezditi má. Takové kursy byly na Benecku na Žalém, v Novém Městě na Moravě, v Jilemnici i jinde. Z mistrů jmenujme tuto jenom Kauče a Švéda Kielanda z Kristianie. Pro nemajetné dorosty zakoupil klub množství lyží a půjčoval je na zimu.

To jest asi stručně vypsání počátků a rozkvětu lyžaření u nás v Krkonoších. A lyžařů rok co rok přibývá. Jezdí se na Šumavě, na Moravě v Jeseníku, na Radhošti, ba i na Slovensku se sport ten domohl zaslouženého ocenění.

Každého roku pořádají se závody lyžařské na Kozinci a na Žalém u Jilemnice, ve Vysokém, na Zvičíně, na Radhošti a letos po prvé na Štrbě pod Tatrami na Slovensku. Ba roku 1913 byly závody na Labské louce, při kterých dva sokolští lyžaři ve sněhové vánici zahynuli. (Hanč a Vrbata).

Závodí se v běhu, ve skoku (až 12 m), krasojízdě, zúčastňují se pak jich i děti, dorost i dospělí – rovněž i dívky. Nejlepší lyžař obdrží „mistrovský štít“ na rok. Jiní dostávají jakožto ceny lyže, knihy, poháry a jiné věci.

Kdož by u nás na horách v Krkonoších na lyžích neuměl!? Již šestileté děti na nich uvidíš, a sám Ježíšek dobře porozuměl době a o vánocích naděluje dětem lyže! Ve starých čítankách před 50 lety čítávali školáčkové článek „Cesta do školy“. A tam také mezi jiným stálo: „V létě bývala jim cesta veselá, hůře bylo v zimě!“ (Totiž těm školáčkům, co se zdaleka brodili sněhem do školy).

Jak se časy mění! Tenkráte bývala škola v zimě prázdná a dnes!? Právě za největší foukanice ve škole nikdo nechybí. I z nejvzdálenějších samot a vesnic horských, z Křižlic, z Benecka přijedou děti – a to na lyžích. A vstoupíteli do síně školní budovy, budete překvapeni nezvyklým zjevem a pomyslíte si: jsme to u koláře nebo ve škole? Tolik tam totiž stojí o zeď opřených lyží, na nichž přijeli školáčkové a po škole si je zase obují.

Zařízení lyží jest velmi jednoduché. Skládají se z prkénka a z „patky“ čili vázání. Prkénko jest asi 2 m dlouhé, 1 decimetr široké a 1 a půl centimetrů tlusté, vpředu do výše zahnuté, na spodní straně se žlábkem. Robí se ze dřeva bukového (ty jsou však dosti křehké), jasanového (ty jsou těžší než bukové, ale pevnější). V Americe pak dovedou dříví borové uměle tak připraviti, že jest neobyčejně lehké a pružné, nezlomí se a zvláště při skoku výborné služby koná. (To dříví jmenuje se „hykory“). Lyže z něho vyrobené

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 42

dovážejí se k nám z Norska. Ale i naši koláři dovedou pěkné lyže vyrobiti. V Jilemnici první lyže začali dělati p. Lorenc, Mečíř, na Moravě ve Frenštátě dobré pověsti požívá závod Jaderníčkův.

A jak se lyže obouvají? Takto: asi uprostřed prkénka je přišroubována tzv. „patka" čili vázání, jako střevíc z pleteniny, a ten se řemenem k noze připne, a již to „frčí". (Patka Balatova). Před 30 lety, když lyže u nás začaly, nebylo ještě „patek", tu sloužil prostě vpředu řemínek a vzadu ohnutý rákos. Tenkráte pořídils obyčejné javorové lyže za 5 K, dnes jenom „patka" čili vázání stojí 100 K, lyže pak samy 100–120 K. Tolik peněz ovšem každý obětovati nemůže, ale naší hoši jsou vynalézaví: vyhledají od starého sudu ohnutou dužinu a lyže jsou hotovy. A jak se na nich jezdí a skáče!

A jak se jezdí na těch dlouhých a na pohled nemotorných lyžích? Dobře! Po rovině se kluše, takže lyže hlasno klapají. Lyžař pomáhá si dvěma holemi, jež mají na dolním konci kovaný bodec s vypletenou obroučkou, aby se tuze do sněhu nezabořovaly. Hole bývají obyčejně smrkové, lískové, bukové nebo bambusové – ty jsou lehčí.

Má-li se lyžař pustiti do stráně, tu postupuje šikmým směrem, a je-li příkro, bokem. Zato dolů frčí se letem ptáka, jako by se vznášel, přes meze, přes srázy. Je-li plocha rovná, stojí lyžař vzpřímen jako strunka, ani holí nepoužívaje. Jen když sjíždí s mezičky, sedne jako do dřepu (sklopka) a zadržuje se vzadu holí. Uvidíme často kotrmelec, lyže míhají se ve sněhu a ve vzduchu – ale jaká škoda? Za chvilku se frčí dál.

I jest opravdu skvostným divadlem podívaná na rozlehlou pláň, na níž se den co den hemží lyžařů jako černých mravenců. Vydrželi byste dívati se na ně celé nedělní odpoledne. Jen kdyby tak po šlacích nezáblo. Ale já vím dobrou radu: „Jděte na lyže! A uvidíte, jak prospějete svému zdraví!" Ovšem všeho s měrou. I sladkým medem žaludek si zkazíš. I lyžařský sport nejdiž nad síly!

Vedle zábavy poskytují lyže ještě jiné výhody. O lesnících byla již vpředu zmínka. – Bývaly časy, že lidé na horách po několik neděl nemohli pro sníh odvážiti se ze vsi, do kostela nebo do města. Teď na lyžích je to hračkou! Do hor, do Krkonoš chodívalo se obyčejně jenom v létě. A přijď si teď o vánocích na Nový Svět, do Labské boudy, na Sněžku! Sta lyžařů tam potkáte – a z daleka! Všechno lidé otužilí, lehce, ale pohodlně a účelně oblečeni, právě po „skiácku".

Těšíme se, že se tam někdy na Kokrháči nebo pod Kozím hřbetem sejdeme.

Článek z časopisu Malý čtenář, ročník XL z roku 1921

Autor vyprávění Antonín Pochop, rodák z Dolních Štěpanic z čp. 18, učitel a spisovatel. Narodil se 7. února 1862 a zemřel 16. ledna 1949. Letos v lednu to je 70 let od jeho skonu. Pokloňme se jeho dílu a památce!

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 43

Odhalená vnitřní krása kamenů
ZE SBÍRKY JAROSLAVA F. Z DOLNÍCH ŠTĚPANIC

ARAUKARIT

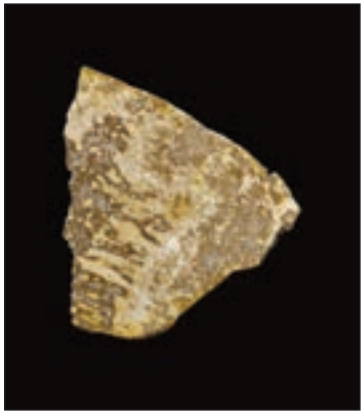

naleziště:	CZ – Jaroměř
tvrdost:	5–6 (Mohse)
barva:	světlehnědá až tmavohnědá prokvetlá křemenem
velikost:	43 × 40 mm
stáří:	2–3 miliardy let
zpracování:	řezání, broušení, leštění, JF
užití:	Léčí potíže krku, zejména ty, které způsobují problémy se sebevyjádřením prostřednictvím fyzického těla. Odstraňuje otoky a podlitiny.

Achát – chalcedon

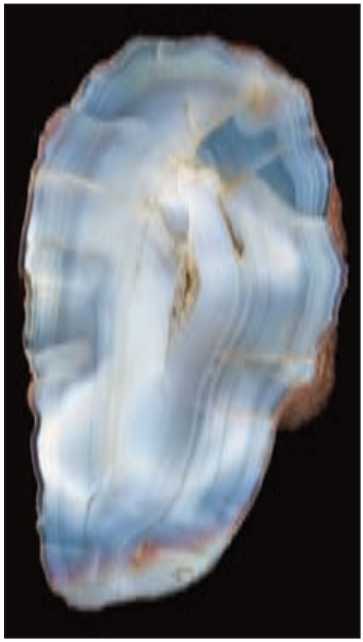

naleziště:	Maroko
tvrdost:	6–7 (Mohse)
barva:	modrá – mléčná – – neprůhledná
velikost:	104 × 56 mm
použití:	šperkařství
zpracování:	řezání, broušení, leštění, JF
užití:	Je to minerál dodávající sílu mezilidským vztahům. Předává pocit dobré vůle. Uvádí mysl, tělo, city a ducha do vzájemné harmonie a pohody.

POSELČ1-0219.qxp_Sestava 1 11.02.19 15:31 Stránka 1

AKCE V OBCI V ROCE 2019

16. 3.	sjezdovka Kejnos Snow splach
	Peak 2 Beer – Triatlon z Benecka do Dol. Štěpanic
30. 3.	Ples HSK
30. 4.	pálení čarodějnic D. Štěpanice, Benecko, Horní Štěpanice
květen	volejbalový turnaj Dolní Štěpanice
červen	HSK táborák na ukončení školního roku
	Divadelní představení na Štěpanickém hradě
15. 6.	pouťová zábava Horní Štěpanice Dupárna
16. 6.	pouť Horní Štěpanice
červenec	Dětský den Dolní Štěpanice
6. 7.	pouťové sousedské posezení Mrklov
13. 7.	volejbal na Benecku
27.–28. 7.	Benecká pouť + hasičská soutěž
srpen	Dupárna Fest
září	Stezka odvahy –Hrad Štěpanice
listopad	Vánoce na hradě
prosinec	rozsvícení stromků Benecko, Dolní Štěpanice